

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v. — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

SLOVENSKEMU LJUDSTVU V PODUK IN ZABAVO. ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna četrtvrsta (šestina „Domoljubove“ širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Čekovni promet pošto-hranilničnega urada št. 824.797.

Štev. 1.

V Ljubljani, dné 5. Januarja 1906.

Leto XIX.

Na pragu novega letnika.

Pogumno, a vendar z nekim strahom ubira „Domoljub“ danes pot med svoje stare znance in prijatelje. Pogumno, ker vé, da si je v teku let pridobil toliko zaupanje in naklonjenost svojih naročnikov, kakor do sedaj malokateri list na Slovenskem. Prepričan je torej, da bo vobče tudi sedaj dobro došel. A vendar s strahom, ker se mu za ovratnikom bere, da je dražji postal, in da tiste preklicane tri kronice utegnjeo tuintam pretrgati staro prijateljsko vez, ki ga je toliko let vezala z njegovimi naročniki. Ker je bil „Domoljub“ vedno odkritosrčen do vsakega, zato mu dosedanji njegovi prijatelji — in današnja številka se je še prav vsem razposlala — gotovo ne bodo zamerili, ako danes izpregovori zadnjo odkritosrčno besedo, zakaj je postal tednik in vsled tega dražji.

Da naša stranka napreduje, da se naše ljudstvo vedno bolj izobrazuje, da zato več misli in obilnejše dušne hrane potrebuje — da vsled tega za ljudstvo več ne zadošča list, ki izhaja samo dvakrat na mesec: vse to smo že parkrat jasno in glasno povedali. Vse teži naprej, vse se izpopolnjuje in razvija, ali naj samo

slovensko katoliško ljudstvo, za čegar glasilo se ponosno šteje „Domoljub“, ne pokaže, da hoče vstric korakati z drugimi narodi? Kdor ne napreduje, nazaduje — pravi pregovor; in ta pregovor ima tudi z ozirom na „Domoljubov“ razvoj popolno veljavo. Zato smo se že z ozirom na splošni napredek med našim narodom in posebej v naši stranki odločili za razširjenje „Domoljuba“ v tednik.

Pa ko bi tudi tega ne upoštevali, bi bili vendarle prisiljeni ta korak storiti. Silijo nas namreč k temu naši nasprotniki. Vsem bravcem „Domoljuba“ je še dobro v spominu rajni „Rodoljub“ neblaženega spomina. Če tudi nikoli ni imel bogve kake veljave, je vendar po posameznih krajih veliko škode naredil. Po njegovi smrti so liberalci takoj izpredvideli, da brez lista za ljudstvo pisanega, ne opravijo ničesar. In ustanovili so „Gorenjca“, kmalu nato „Notranjca“ in pred kratkim „Dolenjca“. A to nič več po zgledu prejšnjega „Rodoljuba“ na 14 dni, temveč kot tednike, v prepričanju, da le s takimi listi morejo uspešno voditi boj zoper katoliško - narodno stranko. In tudi glede cene niso nobenega pomisleka imeli, temveč določili kar 4 krone kot letno naročnino.

Dragi „Domoljubovci“! Ali smo smeli za liberalci zaostati? Ali bi bil raven boj štirinajstdnevnik s tremi tedniki? Ali bi bili mogli vaše koristi v takem položaju uspešno braniti? Za nas je bilo torej jasno kot beli dan, da treba za vspešno borbo enakega orožja.

Ne zamerite pa tudi, ako se drznemo vas, predragi dosedanji naročniki in prijatelji, naravnost vprašati: Ali se boste dali vi v požrtvovalnosti od liberalcev prekositi? Ako liberalci žrtvujejo za svoje manjše in slabše liste 4 krone, ali ne boste radi utrpeli vi 3 krone za list, ki je bil že dosedaj skozi vsa leta vaš najiskrenejši zagovornik in obeta, ostati tak tudi v prihodnje? Ako store nasprotniki toliko za slabo stvar, ali ne boste vi vsaj toliko za dobro?

Zato „Domoljub“ trdno pričakuje, da jih bo le prav malo nezvestih izmed hrabre čete, zbrane okoli dosedanjega starega svetovalca. In da tudi plačevanje ne bo tako bolelo, prav rad sprejema naročnino tudi samo za pol leta (1 K 50 v), druga polovica pa se lahko plača pozneje med letom. In ako eden res vse naročnine ne zmore, dobi naj prijatelja, ki še ni bil naročnik, pa naj s skupnimi močmi omogočita „Domoljubu“ pot pod domačo streho.

Res, ako tudi vsak mož, vsak mladenič ne more biti naročnik na „Domoljuba“, vsaj vsaka slovenska katoliška hiša premore toliko, da s tremi kronami odpre vrata temu najboljšemu hišnemu prijatelju. Za družino, bivajočo v taki hiši, bo „Domoljub“ vir pravega blagoslova: zdravega vsestranskega poduka in poštene domače zabave!

Kmečka beseda in — „Domoljub“.

Naši kmečki gospodarji se v sedanjih razmerah in novih gospodarskih potrebah vedno sklicujejo na nekdanja leta in se ozirajo na gospodarstvo naših starih pradedov. Ne da se tajiti: marsikaj dobrega so imeli stari časi; in ne bilo bi prav, ako bi sedanji rod vse vprek zavrgel kar so naši stari visoko cenili. Vendar splošno se je gospodarski položaj toliko izpremenil, da treba za sedanje gospodarstvo vse drugačnih, modernih kulturnih pripomočkov, ako nočemo zaostati in sami biti krivi gospodarskega propada.

Sleherni kmet čuti, da njegovo gospodarstvo ni na tisti višini, kakor bi moralo biti, spoznava, da treba zboljšanja, pomoči, ako se hoče ohraniti. Ne zadostuje pa samo tožiti, da so davki veliki, dohodki majhni, nič ne pomaga tarnati o hudem boju za gospodarski obstanek — ako se kmetje sami ne zganejo in vsega ne store, da si zboljšajo svoje stanje. Hvala Bogu — že se je začelo v tem oziru daniti. Po deželah, ki so v gospodarskem oziru veliko pod nami, so se začeli kmetje krepko organizirati, in te kmečke organizacije od dne do dne krepkeje dvigajo svoj glas in pozivljajo državo, naj varuje kmečki stan in naj vse stori, da bo trdno in zdravo poganjala ta korenina vsake države. Tako je prav, tako se moramo tudi mi ganiti, slovenski kmetje. Zahtevati moramo primerne zakonodaje za kmečko gospodarstvo. Edino v okviru dobrih kmetijskih postav se moremo obvarovati gospodarskega propada. Le tako se morejo zvišati naši dohodki in zmanjšati naši stroški, le tako se zopet povrne blagostanje v naše vrste.

Zato je vsakega zavednega kmečkega gospodarja dolžnost, da se za-

nima za gospodarsko politiko in za vse, kar je s tem v zvezi. Sveta mu mora biti skrb, komu da svoj glas pri volitvah poslancev v državni in deželni zbor, živahno mora zasledovati državnozbornske razprave, zlasti kar se tičejo kmečkega stanu in tako vršiti neprestano kontrolo, ali izvršujejo od njega izvoljeni poslanci svoje dolžnosti in svoje obljube ali ne.

Ker pa kmetje ne morejo v državni in deželni zbor, da bi tam na galeriji zasledovali razprave, zato so hvaležni „Domoljubu“, da jim je v tem oziru šel na roko in jim prinašal tozadevna poročila. V prihodnje bo „Domoljub“ zlasti takim razpravam posvetil še več prostora in kedar bo v državnem ali deželnem zboru se govorilo in sklepalo o zadevah, tičočih se kmečkega stanu še bolj natančno o njih poročal. Kot tednik bo tudi veliko lažje odprl svoje predale v obilnejši meri socialnopolitičnim in narodnogospodarskim razpravam.

Dobro bi pa bilo, ako bi se brijhne glave med kmeti same zganele in odkrito povedale svoje želje. Pogum velja, le pero v roko, če tudi je žuljeva in neokretna: misel, dobra misel je glavna stvar, oblika se pozneje že kako najde. Iz kmečkih vrst samih mora priti živa beseda o tem, kje kmeta čevelj žuli, pa tudi pamenen nasvet, kako popraviti ta čevelj, da ga ne bo več žulil. Tudi taki kmečki besedi bo „Domoljub“ rad odprl svoje predale; saj je v prvi vrsti list, posvečen koristim našega kmeta. Zato: kmet na dan v „Domoljubu“!

Političen pregled.

Iz državnega zbora.

Zadnje državnozbornsko zasedanje, katero je bilo zaključeno 18 decembra, je bilo zlasti v zadnjem času precej živahno. Najvažnejša je bila razprava o volivni preesnovi, ki dela zlasti Poljakom in Nemcem precej skrbi, ker se prvi boje, da se skrči število njihovih poslancev v prilog Rusinov, slednji pa odločno zahtevajo, da vlada pod nobenim pogojem ne dovoli, da bi se zmanjšalo število nemških poslancev.

Draginske doklade.

Po razpravi o volivni preesnovi je bilo vloženi v državnem zboru cela vrsta nujnih predlogov za zvišanje plač državnim urad-

nikom in uslužbencem. Pri državnih uradnikih je hude graje vredno to, da mora uradniški novinec državi delati tlako dve, tri, tudi štira leta brez vsake plače. Posledica je, da se mora mlad uradnik zadožiti ali pa da splezajo na uradniško lestvo sinovi le imvetejših starišev. Zbornica je posvetila temu vprašanju veliko pozornost, dasi je o tem sklepala jako hitro, zlasti ker so bili nujni predlogi vloženi od različnih strank. Zbornica je z dvetretinjsko večino pritrdila nujnosti predlogov. Pri tej razpravi so vodili sicer mnoge poslance sebični nameni, ker se bližajo volitve. In to je moral pri tej razpravi vsak obsejati. Posamezni poslanci, ki zastopajo večja mesta, torej uradništvo, kar čez noč vržejo v zbornico kopice nujnih predlogov brez vsake računske podlage, brez vsakega treznega računa prav kakor naši liberalci v kranjskem deželnem zboru. In to je grdo! Zato naglašamo, da naj poslanci pri nujnih predlogih ne govore samo skozi okno do svojih bodočih volivcev, na tihem si pa mislijo: Vlada pa naj skrbi, kje dobi pokritje. Naravnost izpovemo, da to ni lepo. S tujimi rokami more vsakdo gade loviti ali koprive trgati.

Vlada naj v prvi vrsti skrbi, da v svoji službi ne bude izrabljala neplačanih tlačanov. Nižjim uradnikom in uslužbencem naj da primerne plače, poleg tega pa naj izboljša upravo sploh. Vedno je boljše za državo in prebivalstvo manj, a dobro plačanih uradnikov, nego velika armada izstradanih ljudi, ki ne morejo ne živeti ne umreti in v svoji nezadovoljnosti može le trume mejnarodnega duševnega beraštva.

Nadaljne razprave.

V zadnjem zasedanju so obravnavali tudi vprašanje o avstrijski trgovski mornarici. Poročevalec je bil isterski poslanec Vukovič, pa tudi grof Sternberg je povedal marsikatero pametno o avstrijski upravi.

Poslanec Silvester je utemeljil nujni predlog o podaljšanju zakona glede manjših krajevnih železnic, na kar je izjavil vodja železniškega ministerstva Vrba, da vlada pripravlja nov zakon, ki dovoljuje 18 do 20 manjših železnic

Belokranjska železnica.

Pri omenjeni razpravi je stavljal poslanec Pfeifer na vlado sledeče vprašanje: Dae 5. oktobra t. l. je zbornica odkazala nujni predlog poslanca Šukljeta glede dolenske železnice skozi Belo krajno železničnemu odseku z naročilom, da čimpreje o njem poroča. — Preteklo pa je že več tednov ne da bi bil sklican železnični odsek. Dovolim si torej vprašati g. načelnika: Ali hoče takoj sklicati odsek, da se posvetuje o tem, za deželno

kranjsko in državo tako važnem vprašanju? „Naš“ baron Švegel je kot načelnik železniškega odseka na to odgovoril, da je šele pred nekaterimi dnevi dobil v roke dotični nujni predlog, a hoče v kratkem sklicati odsek.

Začasni proračun.

Najvažnejša točka zadnjega zasedanja pa je bila vsekakor začasni proračun. Pa tudi pri tej razpravi se je vleklo vprašanje o volivni preosnovi kakor rudeča nit po zbornici. O proračunu kot takem niti poročevavec Skene ni govoril, ker začasni proračun le pooblašča vlado, da sme do 1. julija 1906. pobirati dosedanje davke in priklade. Ko se je poleg drugih govornikov še poslanec Wolf nekoliko pokregal čez slovansko povedenj in vitez Gorski označil stališče poljskih poslancev, je bila razprava o proračunu končana in zbornica je z veliko večino odobrila začasni proračun in tako potegnila saj za kratek čas vlado iz zagate.

Napad na zakon.

Nasprotniki krščanstva so osnovali v zbornici odbor, ki hoče razkristjaniti zakonsko zvezo. Ta odbor je sestavljen iz nemških liberalcev, vsenemcev in socialnih demokratov. Sami „lepši“ ljudje. Manjka pa v tem odboru popolnoma Slovanov. Niti enega Poljaka, Čeha ali Jugoslovana ni v njem, in seveda tudi nobenega nemškega katoličana ali protijuda (antisemita.) Iz tega že razvidimo tudi kak bo položaj v zbornici, ko pride predlog na vrsto. Seveda bi nasprotniki krščanstva radi svoj predlog stisnili skoz zbornico še pred volivno preosnovo. Bomo videli, če se jim posreči. Dolžnost katoliškega ljudstva pa je, da stoji na straži in da z odločnostjo brani svetost in nerazdružnost zakonske zveze.

Na Ogerskem.

Na Ogerskem se še zdaj ni zjasnilo. Splošno sodijo, da ostane tu položaj dalj časa neizpremenjen, ker vladar ni dovolil odstopiti Fejervarijevemu ministerstvu, ki hoče hoditi po pričetni poti in bo storilo vse, da napravi red z uporabo vseh ustavnih sredstev. Pogajanj z združenimi strankami ne prične takoj. Vladni krogi trdijo, da se morajo združene stranke pogajati le s sedanjim ministerstvom, ki je pripravljeno z vsemi sredstvi pospeševati miren razvoj zmed. Večina voditeljev je zapustila Budimpešto, kamor se povrnejo po praznikih. Sedanji vladi nasprotujoči krogi so se posvetovali o novem programu, ki naj bi bil tak, da ga lahko vladar potrdi.

Medverski zakon na Hrvaškem.

Na Hrvaškem je veliko razburjenje, ker je sabor sprejel medverski zakon, kar sma-

trajo katoličani kot krivico za katoliško cerkev na Hrvaškem. Postavili so se proti temu škofu, časopisi; nabrali so 30.000 podpisov proti tej postavi. Protivil se pa ni sivolasi zagrebški nadškof dr. Posilović, češ, da zakon ne nasprotuje verskim resnicam. Zato nekateri listi pozivljejo nadškofa naj odstopi.

Makedonsko vprašanje.

Na Balkanu se je začelo jasno. Zadnji čas sta bila dva shoda, ki sta jako pomenljiva.

Po celi Bolgariji z veseljem pozdravljajo zedinjenje razdrobljenih bolgarsko makedonskih vstaških čet, zedinjenje namreč pristašev generala Čučeva in pristašev Grujeva in Sarafova. Z isto radostjo so pozdravili tudi sestanek vsebolgarskega makedonskega posvetovanja, ki je po štiridnevnem posvetovanju sklenila, da se takoj ustanovi „makedonski dobrotvorni odbor“, da gmotno in tudi drugače pedpira zatirane Bolgare v Makedoniji.

Na tej konferenci je bilo zbranih 297 odposlancev iz cele Bolgarije. Ta dogodek ni brez pomena. Združili sta se namreč za skupen namen in skupno delo dve makedonski društvi, ki sta se doslej sovražili in preganjali, da drug drugega niti pozdravili ni na ulici.

Na shodu so se tudi posvetovali, kje in kako dobe potrebni denar za vstaške odbore. Seje so bile jako burne, a končno le uspešne. Zbrani so bili najuglednejši bolgarski politiki in državniki, trgovci in sploh vplivni možje. Akoravno so si v domači politiki hudi nasprotniki, sedaj so bili edini v makedonskem vprašanju. Novega odbora prva naloga je, da z vsemi silami dela na to, da Turčija izpusti iz zaporov mnegobrojne nedolžne jetnike. Kakor vse kaže, se je začelo po Bolgariji novo gibanje, novo delo, ki utegne biti začetek krvavih dogodkov v Makedoniji.

Revolucija v Moskvi.

Vsi listi obširno poročajo o krvavi prekuciji, ki se je vršila 22. in 23. decembra v Moskvi. Uporniki so hoteli mesto dobiti v svojo last ter zasesti kolodvor, mestno hišo in proglasiti začasno vlado. Proti njim je nastopilo vojaštvo. Topničarji s topovi in strojnimi puškami so bili nastavljeni zlasti na glavnemu trgu. Grozni boji so trajali tri dni. Topništvo je streljalo. V hiši nekega ravnatelja je bilo 500 upornikov, ki se niso udali toliko časa, da so vojaki topove nanje namerili. Drugo hišo, kjer so bili uporniki, so vojaki dobesečno razrušili, ker so uporniki nanje streljali. Stevilo upornikov cenijo na 60 tisoč. Poroča se, da je bilo mrtvih in ranjenih do 15.000 oseb. Uporniki so plenili prodajalnice. Posebno hrabro in neusmi-

ljeno so se obnašale ženske. Moskva izgleda kakor oblegano mesto. Revolucija doslej še ni zadušena docela, ker vstasi še vedno grade barikade. Vojaki so izmučeni.

Položaj na Ruskem.

Ogromna Rusija, ki je doživela v minulemu letu svoj največji poraz, kar jih pozna njena zgodovina, krvavi tudi še danes iz tisočerih ran. Dobri car, ki bi vsem rad ustregel ne ve, kako bi se rešil revolucije, ki ra vsch straneh dviga svoje krvave roke. Koliko najzvestejših slug carskega samoderštva je končalo morilsko orožje! Dlavstvo stavka, kmetje se upirajo, meščanstvo snuje zarote, židneti nezovoljnost. A proti revoluciji Rusiji sovražnih strani se dviga protivstaia ljudstva, ki je carju zvesto. Dva sovražaa tabora si stojita nasproti. Ujajmo da car z odločnim dejanjem da Rusiji sedanjim razmeram primerne ustavno obliko in zatre upor sovražnih strank.

Črnogorski knez prisegel na ustavo.

19. decembra minulega leta je bil zgodovinski dan za hrabri dasi mali črnogorski narod. Knez Nikolaj je namreč prisegel na ustavo. Pred prisego je imel prestolni govor, v katerem je naglašal: Zgodovina bo priznala, da je sedanji črnogorski knez zagotovil red in mir v svoji državi in navadil prebivalstvo na pokorščino. Samoderštvo ni oviralo napredka in razvoja v Črni gori, marveč je bilo potrebno do zdaj. Knez je prepričan, da je končana za Črno goro doba samoderštva, in je sklenil zato uvesti drugačen način vlade, ki bo povzročil daljši napredek Črne gore. Knez je napovedal, da bo morala rešiti skupščina ustavo kakor tudi organizacijske zakone za ureditev vojaških, finančnih, verskih in šolskih zadev. Z ozirom na zunanjo politiko je naglašal knez, da je dolžna Črna gora za Bogom največjo zahvalo Rusiji. Spominjal se je tudi mogočnega vladarja sosedne države, cesarja Franc Jožefa, s katerim nista bila nikdar osebno sprta, kar je najboljšje jamstvo za prijateljstvo in dobro sosedno razmerje. Knez je še govoril o razmerah z ostalimi državami. Naglašal je, da veže prijateljstvo Črna goro z Italijo in Nemčijo in da je prijazen Črni gori nemški cesar Viljem in da upa isto od angleškega kralja. Osebito pa je naglašal ozke narodne in sorodne odnošaje, ki vežejo Črna goro in Srbijo. Spominjal se je tudi Bolgarije in bolgarskega kneza. Sedaj je odpotoval knez v Rim.

LISTEK.

Pri fotografu.

(V. Kosmak.)

Kje se neki vzeme toliko snega? Čez noč ga je padlo že čez kolena, pota in ceste so zametene, da ni mogoče voziti niti z vozom niti s sanmi. In sneg še vedno naletava v gostih kosmih, kot bi se berači trgali v zraku.

Srečno sem prišel še pred tem časom v mesto, kjer zdaj sedim brez dela in čakam lepšega vremena. Najel sem svojo sobo in si malo odpočil. Toda postalo mi je dolg čas. Kaj storiti? Sklenil sem da grem nekoliko po mestu, pogledat to in ono. Oblekel sem gorko suknjo, nataknil rokavice in odšel po mestu.

Pred neko hišo zagledam table, kjer je bilo z velikimi črkami napisano:

JANEZ KAVKA,

fotograf,

zvršuje vsa v to stroko spadajoča dela ceno in okusno.

Aha! mislim sem si; fotograf, to je slikar, ki dela podobe s strojem. To sem že večkrat slišal o njem, kaj ko bi se dalo to enkrat videti. Poskusimo!

Stopil sem v vežo in potrkal.

„Dalje“, oglasil se je nekdo in hitel odpirat vrata. Prišel mu je nasproti suh možiček, z dolgo sivkasto brado in še daljšimi lasmi. Poklonil se je uslužno in ponižno vprašal kaj želim.

„Rad bi si malo ogledal vaše orodje ali vaš stroj, s katerim delate slike.“ Pri teh besedah se je fotograf nekam namrdnil, a hitro zopet napravil prijazen obraz in dejal:

„Prosim, z veseljem! Tu je moj „aparat“.“

Kaj vse ljudje — zlomka — iztuhtajo. Tak fotografski stroj je majhna škatlja, podobna raztegnjeni harmoniki in stoji na treh visokih nogah, kot Anglež, kadar se razkorači in se podpre še z dolgo palico. Spredaj ima ta škrinjica okroglo luknjico. Tu spredaj se ustopiš ali usedeš, fotograf dene v aparat neko stekleno ploščo, zaprto v lesenem predalčku, odmaši spredaj tisto luknjico in predno zmoliš očenaš si naslikan.

Fotograf mi je ravno mislil še nekaj razložiti, kar nekdo potrka in v sobo stopi gosposko oblečen, kakih dvajset let star mladenič s cigareto v roki.

„Sluga sem ponižen, dober dan, s čim smem postreči,“ hitel je fotograf kar v eni sapi.

„Ali je danes ugodno vreme za fotografiranje?“

„Izborno, prav dobro.“

„Torej prosim! Pa da boste dobro napravili, v takih stvareh sem jaz jako natančen. Slike rabim zdaj ob novem letu.“

„O, prosim, bodite le brez skrbi. Vaša slika se mora dobro posrečiti. Kako sliko pa želite, ali samo do prs ali celo?“

„Poskusimo oboje.“

„Izvrstno izvrstno, odložite površnik in se usedite, bom takoj pripravljen.“

Odšel je v temno sobico, mladenič pa je stopil pred ogledalo in si začel uravnnavati svilne ovratnico Lahen smeh mu je zaigral na obrazu, sam sebi se je dopadel.

V tem je prišel fotograf in ga posadil na stol.

„Same ščipalnik (očala) morate odložiti, drugače se slabo poznajo oči.“

„Ščipalnik pa ravno hočem imeti.“

„Dobro, pa vzemite tegale, (same obroček) je brez stekla, pa na sliki se to ne zapazi.“

Tako — pa na tole slike glejte. Prosim glavo malo višje, dobro, pa mirno — — —

Na stolu sedeči gizdalin je res gledal nepremično v določeno sliko kot seva v sonce.

Aparat je zašklepnil in fotograf se je globoko priklanjal zahvaljeval.

Nato ga je fotografiral še enkrat.

Gizdalin si je zapalil novo cigareto in naročeval, da morajo biti slike gotovo izdelane do novega leta.

„Seveda, seveda,“ je zatrjeval fotograf, „to bo krasen dar za vaše neveste. Njena roka bo za vas najlepše novoletno darilo.“ Fotograf Kavka je vedel namreč daleč naokoli vse družinske razmere in dogodke. — Gizdalin se je nasmehnil in odšel. —

„Na zdravje“, ogласi se zopet nekdo pri vratih z debelim a prijaznim glasom.

„O Jerin, kako se pa vi kaj imate? Saj vas že celo večnost nisem videl.“

„Vedno enake, vedno dobro. Toda o tem drugikrat, danes sem se prišel fotografirati, toda naslikajte me tako, da bom imel nos kot ga imajo drugi ljudje, ne pa rdečega kot petelin greben.“

„Ravno to je škoda, da se vaš višnjevi nos ne bo poznal na sliki, tako lepo barvanega nima vsak,“ šalil se je fotograf.

„Se ni treba kar nič norčevati iz njega; le hitro me fotografirajte.“

Bila sta prav hitro gotova in na koncu je voščil fotograf svojemu znancu prav sladke, da bi dobil takoj po novem letu njegov nos prave barvo kot si jo on želi. To bo gotovo lepo novoletno darilo zanj, če se mu ta želja izpolni.

Komaj je odšel ta, že je zopet nekde potrkal na vrata.

„Tu pri vas si pa kar vrata podajajo ljudje,“ dejal sem začuden.

„Je res,“ pritrđil mi je, „zdaj ob novem letu je posebno veliko dela.“

„Notri prosim.“

Vstopil je vojak-prostak ves v „paradi.“ Za ušesem je imel dolgo slamo iz viržinke a med drugim in tretjim gumbom na prsih zatakne tri smodke.

„Kaj bo dobrega?“

Vojak se je vstopil pred fotografa, kot bi imel pred seboj razjarjenega stotnika. „Rad bi se portreral.“

„Dobro, koliko slik?“

„Šest.“

„Postavite se semkaj. Kapo vzemite v desno roko — tako, z levico primite za bodalo, tako, in zdaj pa mirno! — — Je že dobro.“

„Kdaj naj pridem po slike?“

„Kmalu po novem letu, in želim da bi dotokrat že dobili pod vrat na vsake stran po par zvezd.“

„Vojak se je nasmehal, pozdravil in odšel. Pred vrati je nekdo zakašlal.“

„Kdo je pa to?“ dejal je fotograf in odprl vrata.

„O vendar enkrat, Bog Vas živi, dolge vas že nisem videl.“

V sobo je stopil visok mladenič, upadlega obraza in udrtih očij. Bil je to dijak osmošolec, kot mi je pozneje fotograf povedal. Bil je edini sin in zdaj bolan za — jetiko.

„Kako se imate,“ vpraša ga fotograf.

„Slabo, ta hladni zrak me hoče umoriti.“

„Ali želite da vas naslikam?“

„Da, toda sedé, ker stati ne morem take nepremično. Nekateri tovarišem bi rad zapustil majhen spomenik, ker bom itak kmalu v grobu.“

Dijak se je usedel, vzela iz žepa razcvetelo vrtnico, ki jo je kupil pri vrtnarju in jo prejel v roke, kot bi trgal liste od nje. „Takele me boste naslikali.“

„Zakaj tako? Glava bo visela preveč nizdol.“

„Nič ne de, saj se bo tako kmalu upognila za vedno. Kakor trgam to vrtnico, tako bo tudi smrt mene kmalu utrgala.“

„Toda — gospod Karol, take žalostni ne smete biti, saj boste še ozdravili.“

„O tem nikar govoriti,“ dejal je in solze so se mu zalesketale v obeh.

Ko je odhajal, mu je stisnil fotograf roko in dejal: „Želim, da bi vam novo leto prineslo tudi novih moči in trdnega zdravja.“

Dijak se je otežno nasmehnil in odšel.

Cez nekaj časa je prišla starka z dvema vnukinjama. Manjšo je vzela v naročje, večjo je postavila zraven sebe.

„Tako le nas naslikajte, pa lepo napravite,“ rekla je babica in si popravila roboč na glavi. S sladkim nasmehom je gledala na ljubka otroka, ki sta se stiskala k njej in ji šepetala: „Babica, kako ste danes lepi!“

„Le mirno bodite, zdaj, da bo slika lepa,“ opominjala ju je skrbno.

Ko je babica odhajala, ji je voščil Kavka, da bi učkala še mnogo novih let in pestovala še veliko vnučkov in vnukinj. „Kakor je Bogu drago,“ odgovorila je starka.

In tako je prišlo k fotografu tisti dan še prav mnoge ljudi, toda meni opisovanje ne gre tako hitro od rok, kot Kavki fotografiranje. Zato samo kratko omenim, da je voščil za nove leto vsakemu to, kar je vedel da si dotični želi sam. In tako naredim dragi bravci, tudi jaz:

Tebi želim, po čemer hrepeniš sam; bolnim zdravja, žalostnim tolažbe, boječim poguma, trpečim potrpežljivosti, vsem pa potrebnih moči za delo, mirno spanje in angela varuha za spremljevalca in vodnika na potu skozi življenje.

Leva noga.

Staro in mlado v naši vasi pozna berača Poldeta z leseno ного. Saj se često oglasi pri vsaki hiši in poprosi za dar, ki ga tudi dobi. Ljudje vedo, da je potreben in za vsako stvar tudi hvaležen. Res — potreben širomak je Polde, a včasih ni bilo tako. Ozrmo se za nekaj let nazaj.

Polde Zakatnik je bil imovit trgovec, ki je podedoval po svojem očetu prece šnje premoženje. Žena mu je prinesla k hiši lepo doto in vse mu je šlo po sreči.

Polde je bil cel teden od zore do mraka na nogah, bodisi v prodajalni bodisi kje drugje. Dela mu ni zmanjkalo nikoli. Tudi njegova žena mu je pri tem pridno pomagala in njena edina pot od doma je bila vsako nedeljo in vsak praznik pet v cerkev. Hodila pa je k maši vedno sama. Polde se za tretjo božjo zapoved ni veliko zmenil. Vse opominjevanje in prigovarjanje je bilo bob ob steno. Vedno se je izgovarjal, da nima časa. —

Kmalo pa je začela njegova trgovina pešati. Karsikdo je dejal: ta človek mi ni nič kaj povšeč. Nikdar ga ni videti v cerkvi in največkrat presedi službo božjo v gostilni.

Včasih so ga še gostje, s katerimi je skup pil v gostilni, nagovarjali, naj gre z njimi k maši, ko se je pričela. Toda ob takih prilikah se je Polde navadno zlobno začel šaliti in dejal: „Kar ne morem iti, ker imam take čudne noge vstvarjene. Desna bi rada šla v cerkev, leva pa neče in ker je leva mečnejši, se mora desna udati in tako obsemim navadno v gostilni.“

Ljudje so Poldeta in njegovo trgovino vedno bolj popuščali. On pa se je vedno bolj držal gostiln in tam s pijačo in igro spravljaj svoje imetje na boben. Še bolj je šlo vse rakove pot, ko ga je zapustila še žena, ker ni mogla več prenašati njegove surevosti in podivjanosti. Prodali so Poldetu hišo a

on je igral in popival dalje. Ljudje so drug drugega povpraševali, odkod jemlje denar, a nikdo ni vedel pravega odgovora.

Neko viharno jesensko noč okrog polnoči se je prebudil šeststnik Žagar iz spanja, poslušal nekaj časa in dejal ženi:

„Ali kajliš?“

Oba sta prisluškovala nekaj časa.

„Meni se zdi, da kliče nekdo na pomagaj brzotne se je nekemu pripetila kaka nesreča“, dejal je Žagar, hitro vstal, poklical hlapca in šel s svetilko vunkaj.

„Tukaj nekdo leži“, dejal je hlapec, ko sta prišla na spodnji konec hiše. Žagar je stopil bližje, posvetil neznanцу o obraz in začuden dejal:

„Ti si tukaj, Polde? Po kaj si pa prišel? Aha! Že vidim, lestvica je prislonjena na zid in na tleh leži železen drog. Kam si zašel, prijatelj!“

Polde je cvilil in se zvijal na tleh, stolkal in prosil odpuščanja, ker je že itak dovolj kaznovan za svoje pregreho, ker je padel z lestvice in si zlomil nogo.

Žagar je bil usmiljen in dober človek. Ukazal je prenesti Poldeta v hišo in mu streči kolikor mogoče.

Noga se je zdravila počasi in zdravnik je dejal, da je mora odrezati, ker drugače ni upanja, da bi okreval.

Žagar je izkazal že dovolj dobrot ponesrečencu. Da bi ga še dalje imel pod streho in morda plačeval zanj celo stroške za operacijo, to ni bila njegova dolžnost. Zato je spravil bolnika v mesto v bolnišnico.

Čez več mesecev se je vrnil Polde v domači kraj. Mesto leve noge se je opiral na leseno berglo. Ker ni bil zmožen za delo, mu ni kazalo drugega, kot iti od hiše do hiše in prositi vsakdanjega kruha.

Njegova nesreča ga je izučila in poboljšala. Zdaj ni bilo dneva, da ne bi bil šel jutraj v cerkev k sv. maši. Saj zdaj ni imel več leve noge, ki prej ni marala na noben način iti v cerkev, kot se je prej izgovarjal. Često se je spominjal teh besed in delal zanje pokoro. Zapomnil si je tudi, da so resnične svetopisemske besede: Bog se ne pusti zasmehovati.

Slovarček nenavadnih besed.

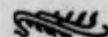
Ne bo se začudil, pač pa prav gotovo razveselil „Domoljubov“ bravec, ko bo zagledal med drugimi potrebnimi sestavki zopet prostor, kojer bodemo razlagali manj znane slovenske in tuje besede. „Domoljub“ je že imel pred par leti tak slovarček, pa ga je vsled neljubih ovir opustil; zato hoče sedaj nadomestiti, kar je zamudil in v vsaki

številki bo prinesel nekaj besedi s potrebno razlago. Predvsem bo podal razlago onih tujih besed, ki jih rabi sam, a tudi ne bo zanemaril drugih tujk, ki jih rabijo drugi listi in različni pisatelji, ki mislijo, da ne pišejo prav, ako ne pišejo tako, da jih razume k večjemu kaka zelo učena glava. Pa še nekaj. „Domoljub“ prosi objednem svoje bravece, naj mu pošljejo na dopisnici kako neznano besedo, ki so jo kje brali, pa ne umeli. „Domoljub“ jim bo v prihodnji številki razložil in pojasnil dotične besede. Dopisnice naj naslovi: Uredništvo „Domoljuba“ v Ljubljani. Zadaj naj pa napiše: Želim, da mi razložite to in to besedo. „Domoljub“ vas vabi, da se temu v prav obilnem številu odzovete. Za danes že podamo par manj znanih besedi.

Gimnazija. Ko je deček dovršil v domači vasi ljudsko šolo, želé starši, ki so bolj ali manj premožni in imajo brihtnega fantka, da postane letà gospod. Zato ga pošljejo v mesto v šolo, ki se imenuje gimnazija. Ta šola je nadaljevanje ljudske šole in vsposobi dečke za najvišje šole; zato se tudi imenuje gimnazija srednja šola, ker je nekako na sredi med nižjimi šolami (ljudska šola) in visokimi šolami (vseučilišče). Dečki, ki se imenujejo gimnazijci, se učé zlasti latinščine, grščine pa tudi drugih predmetov. Dijaki, ki so po pretoku osmih let dovršili gimnazijo, se gredo potem še naprej izobraževati in postanejo profesorji, duhovniki, zdravniki, advokati (odvetniki), sodniki, notarji itd.

Realka. Realka je tudi šola prav podobna gimnaziji in jo tudi imenujemo srednjo šolo, ker tudi ona nadaljuje ljudsko šolo in napravi dečke sposobne za visoke šole. Razlikuje se pa od gimnazije v tem, da se tu namesto latinščine in grščine učé dečki francoščine in laščine. Dijaki, ki se imenujejo realci in so dovršili realko, ki traja samo 7 let, gredo potem na najvišje šole in postanejo inženirji, geometri i. t. d.

Preparandija. Preparandija ali učiteljska pripravnica je šola, na kateri se pripravljajo dijaki, ki so dovršili nekaj gimnazij, za učiteljski poklic. Pa tudi mlade gospodične, ki so dovršile v mestu višje razrede ljudske šole se tu pripravljajo za učiteljski poklic. Šole trajajo samo štiri leta.

Razgled po domovini.

Naročnina na »Domoljuba« znaša: Za celo leto 3 krone, za pol leta 1 K 50 vin. Stari naročniki naj se poslužijo za pošiljatev naročnine v 24. št. pridejane položnice, novi pa poštne nakaznice. Prvo številko smo poslali še vsem starim naročnikom, tudi druge dobé še vsi. Kdor ne mara biti več naročnik, naj zapiše na listek: Ne sprejemem, nazaj in se podpiše. Pri skupnih naročnikih bomo toliko časa pošiljali staro število, dokler se nam ne naznani novo; ker pa to ni mogoče takej v začetku določiti, radi počakamo nekaj časa. Komur bi ugnilo preostajati kaj številke, naj jih porabi za agitacijo.

Umeščen je bil 23. decembra na župnijo Koprivnik na Kočevskem č. gospod Avgust Schauer, doslej župni upravitelj na Topli Rebri.

Hitra smrt. V Silvestrovi noči po 12. uri je nanadno umrla g. Pečivalnik, posestnica hotela „Lojd“ v Ljubljani. Sedela je v družbi gostov v hotelu, kar se nenadoma zgrudi mrtva na tla. — Bodite pripravljene . . .

Razpis častnih nagrad družbe sv. Mohorja. Odbor družbe sv. Mohorja naznanja, da je obrok za depošiljanje rokopsov na razpis od dne 17. grudnia 1904 predljal do dne 30. aprila 1906.

Liberalna stranka se bliža počasi svojemu razpadu. A to ni nič čudnega. Kako bi mogla tudi obstati stranka, ki sloni na samih izdajstvih. Od vseh strani ji mečejo taka očitanja. Tudi mladi liberalci so se spravili na voditelje sedanje liberalne stranke in v tržaškem listu „Einest“ pravijo, da liberalna stranka kot taka ni več zmožna, da bi vodila napredne Slovence. Liberalci so grdi izdajavci. Izdali so najprej izvenkranjske Slovence, ker niso držali programa, ki se ga sklenili z njimi l. 1894. Izdali so slovensko ljudstvo, ko so se zvezali z onimi Nemci, ki hočejo uničiti slovensko ljudstvo. Sedaj pa pridejo še Nemci in tudi ti očitajo v svojih listih, da so liberalci v deželnem zboru izdali nemško-slovensko zvezo. Torej izdajstvo na vseh straneh. In venčar se najdejo še zaslepljeni možje, ki se obšajajo na tako stranko.

Socialni demokratje - brezverci. Sicer podarjajo socialisti, da je vera zasebna stvar, v resnici pa oni sovražijo krščanstvo nad vse. To pokažejo pri vsaki priliki. Tudi letos so za božično številko njihovega čis pisa „Rdeči prapor“ napisali članek z očitnim namenom, da odvrneje sodruge od praznovanja božičnega praznika; hoteli so jih privedi tako daleč,

da ne bi šel nobeden v cerkev. Pisec dotičnega članka ne veruje v božanstvo Kristusovo in pravi, da je tekla kri na Golgati brez vsakega uspeha, in da je kristjanom božič brez pomena, da bode božič ljudstvu šele tedaj, kadar zmagajo socialni demokratje. Upamo, da ne bomo dočakali tako kmalu socialistične zmage, ker potem gorje kmetu, gorje tudi delavcu!

Prodajalci znamk so imeli v Ljubljani dva shoda, na katerih so se razgovarjali o zboljšanju svojega položaja, ki je sedaj jako žalosten, ker skoro nič ne za služijo pri prodaji znamk.

V Tržiču je umrl po jako mučni bolezni ondetai jako priljubljeni g. nadučitelj Jožef Kragl. Bil je šolnik v pravem pomenu besede, kakršnih je malo na Kranjskem. Vzgojeval je šolske učence vedno v krščanskem duhu. Kako ga je vse spoštovalo in ljubilo, se je pokazalo ob pogrebu, ki se je vršil pretečeni petek. Naj počiva v miru!

Liberalci-hinavci. Vso svojo nesramnost so zopet pokazali liberalci pri volitvi deželnega poslanca namesto umrlega g. Pakiža. Sami se niso upali postaviti kandidata, zato so vjeli na lmance bivšega župana sodraškega Jurija Drobniča. S cer so trdili, da je neodvisen kandidat, v resnici je pa popolnoma odvisen od loškopotoškega Rusa, ki se je zanj potegoval na vse kriplje. Volivni sklic za Drobniča je bil tiskan v oni tiskarni, kjer se tiska umazani „Slov. Narod“. Ta list je priporočal kandidaturo Drobničevo. In sedaj naj še kdo verjame, da je bil Drobnič samostojen kandidat in da bi v slučaju izvolitve bil divjak! Pomilujemo g. Drobniča, da se je dal zapeljati liberalcem in stranki, ki se bori vedno proti kmetu, kateremu ne prizna nobenih pravic.

Umeščen je bil 21. dec. č. g. Anton Oblak na župnijo Št. Lovrenc ob Temenici.

Za goriškega nadškofa bo najbrže imenovan stolni kanonik dr. Sedej. Liberalni Lahji se zelo huđujejo že sedaj nad tem imenovanjem zato, ker je veleč. gospod dr. Sedej — Slovenec.

Kranjski učitelji so imeli shod v Ljubljani radi povišanja plač. Silno so zabavljali čez slovensko ljudsko stranko, ki ne pusti, da se povšajajo deželne naklade, ker so kmetje že tako preveč obdavčeni. Liberalci so za povišanje plač učiteljem, a tega ne povedo, kako in kje dobiti potrebni denar. Liberalna stranka, ki ima večino v deželnem zboru je tako slabo gospodarila, da se deželne finance na robu prepada. Po odtegnjenem pokritju znaša nedostatek že sedaj

661 000 K, a bo še narastel na 800 000 K. Ta bo še nepokrit in liberalci si hočejo pomagati še z velikim zvišanjem naklad. Učiteljem hočejo zvišati plače na račun kmeta tako, da bi tisti, ki plača 30 krajcarjev od goldinarja moral potem plačati 70 krajcarjev. Slovenska ljudska stranka bi bila izdajalka ljudstva, če bi kaj takega dovolila. Tudi naša stranka pripozna bedo učiteljskega stanu in je pripravljena zvišati plače, kakor je njen načelnik dr. Šusteršič v deželnem zboru povdarjal, a denarnih virov je treba iskati drugje, a ne pri kmetu. Učitelji se silno motijo, ako mislijo, da jih bodo rešili liberalci njih stiske. Po izdajskih dejanjih bi jih morali venčar že poznati, da so vse njih oblike — hinavske.

Zaupni shod nameravajo liberalci sklicati v Ljubljano. No, radovedni smo, kdo bo pršel na tak shod hinavcev in izdajalcev. Kakšni ljudje bodo zastopani na tem shodu, to nam je pokazala Rebnica. Vse pešteno slovensko ljudstvo je na strani „Slovenske ljudske stranke“, a pijani razgrajaoi in podli siroveži so liberalna banda, ki zna preklinjati in tuliti. Njihovo delovanje obstoji le v psovvanju in zabavljanju. Tiste ljudi, ki bodo prišli na ta shod, bomo razkrinkali pred vsem slovenskim ljudstvom, da se jih bo znal vsak pameten in razsoden človek ogibati.

V Ljubljani je začelo prav živahno delovati društvo „Abstinent“, ki se je šele nedavno ustanovilo, kakor je svoječasno že poročal „Domoljub“. Do sedaj ima že nad 70 članov, ki so se zavezali s častno besedo, da ne bodo pili gotov čas nobene opojne pijače. 7. januarja bo priredilo društvo predavanje v Žalini na Dolenjskem, ker se je v tej okolici priglasilo že lepo število članov in članic. — Društvo ima v Ljubljani gestilno na Dolenjski cesti, kjer se točijo samo protialkoholne pijače.

Nemški listi dunajski se pri našli v božičnih številkah izjave najvplivnejših poslancev, kaj mislijo o splošni in enaki volivni pravici. Vsi so priznali njeno potrebo. Zelo obširno in modro sestavljena je bila zlasti izjava državnega in deželnega poslanca dr. Ivana Šusteršiča.

Izobraževalno delo „Slovenske krščanske socialne zveze“. Iz „Društvenega keledarčka“ „Slovenske krščanske-socialne zveze“ posnemamo, da so imela „Zvezina“ društva v preteklem poslovnem letu 606 javnih predavanj, 164 dramatičnih predstav, 133 veselic, 119 izletov. Društva „Slovenske krščansko-soci-

alne zveze imajo 115 knjižnic s 33.943 knjigami, pevskih zborov imajo 44 s 722 člani in tamburaških zborov s 189 člani. To pa še ni natančna statistika, ker nekaj društev ni poslalo izkazov. V svrhu natančne statistike naj društva natančno beležijo vse svoje prireditve! To je vsekakor lepo izobraževalno delo, na katere je „Slovenska krščanska socialna zveza“ lahko ponosna. Naj se to delo tekom prihodnjega leta na Slovenskem pedvoji!

Gorenjske novice.

g St. Vid nad Ljubljano. — **Blaž Potočnikova čitalnica** je imela na novega leta dan redni letni občni zbor. Iz občnega zbora povzamemo, da je čitalnica v letu 1905. imela 106 članov, 3 veselice in 2 izleta, dohodkov 577 K 15 vin., stroškov 571 K 63 vin. Za prihodnjo 3letno dobo se je sestavil sledeči odbor: Andrej Kregar, predsednik; V. Zabret, podpredsednik in tajnik; Ant. Belec, blagajnik; Ign. Nučič, knjižničar; Iv. Rus, pevevodja; Simon Jovan, Fr. Bernik, Fr. Kunavar, M. Brodnik, Fr. Bizjak, Miha Kunaver, odborniki; namestnika: Fr. Bitenc in Fr. Vidmayer. — Izmed sklepov občnega zbora omenjamo le dva najvažnejša: 1. Reden društveni shod bo imela odslej čitalnica vsake nedeljo popoldne od 4—6. ure v društvenih prostorih (pritlični prostori v hiši katol. društva rokodelskih pomočnikov.) — K tem shodom imajo pristop člani čitalnice, njih družine in prijatelji. 2. Ustanoviti se mora „čebelica“, ki naj zroji prej ko mogoče. **Jasni se.** Mnogo se je govorilo in tudi obrekovalo, da je tukajšnje katoliško društvo rokodelskih pomočnikov razpadlo in da se je društvena hiša vsled obilnih dolgov morala prodati. Na občnem zboru čitalnice pa je oskrbnik društvene hiše, g. A. Belec na želje mnogih zborovalcev pedal po številkah natančno poročilo, iz katerega smo zvedeli veselo novico, da društvena hiša ni prodana; marveč je še last društva, rokodelskih pomočnikov in da so že leta 1905. iz stanarine pokrile obresti dolga in davki. Ako bo šlo tako naprej, se bo v kratkem začel tudi dolg manjšati. Torej vendar smemo upati, da bo katol. društvo rokodelskih pomočnikov enkrat zopet vstalo k življenju. Bog daj kmalu! **Umrli so:** Marija Žan, sestra preč. g. I. Žana, duhovnika v Ljubljani; in 28 let stari Vinko Jaklič, večleten ud čitalnice. Imel je lep pogreb, katerega se je udeležila čitalnica z zastavo in domače gasilno društvo, mešan zbor mu je na grobu zapel

ginljivo žalostinke. — Marija Robida vd. Škofova, ki je že 9 let vsled mrtvouda morala biti v postelji. Sedaj jo je Bog rešil hude bolezni. — N. p. v. m!

g Iz Doba pod Ljubljano. Nekaj o našem izobraževalnem društvu. Enoletno dete je, a polno življenja in korajžno tako, da se nikogar ne boji, tuči onih učenih gospodov ne, ki nosijo liberalna očala in se našemu društvu mečno naproti. Kaj jim je starilo hudega, zares ne vemo? Ali so nam ti gospodje nevedljivi, ker se hočemo izobraziti? Vsako nedeljo pridemo skupaj, prebiramo časnike, posebno radi beremo sobotnega Slovenca; potem pa kritiziramo, da je veselje. Vsa zasluga pa gre našemu čast. gosp. kapelanu, ki ves prosti čas, ki ga imajo, v prid društva darujejo. Predavanj smo imeli tekom leta velike, zanimivih in poučnih, n. pr.: o avstrijski zgodovini, o socializmu itd. Zadnji govor, ki ga je imel gospod tajnik, je bilo natančno poročilo o petem avstrijskem katoliškem shodu. Nedavno smo otvorili svojo knjižnico; dobro je takrat govoril eden naših fantev — pa saj bi mi večkrat sami nastopili, zato težko pričakujemo že davno obljubljene zbirke poljudnih govorov. Posebno veseli smo zbirke ljudskih iger. Že parkrat smo nastopili na odru — na kar smo posebnic ponosni, in sicer brez suflerja — in smo vselej spravili gledalce v najboljšo voljo. Seveda pridno hodimo k skušnjam in pri tem se ob enem učimo koristnih stvari za svoj prihodnji poklic. Hudomušni dopisnik bratskega ihanskega društva nas je v zadnjem dopisu nehote malo uščipnil, češ, brez koristi je vsaka igra, če se prej gledalcem ne razloži. Dobro st nam dali nauk, ki smo si ga dobro zapomnili in že pri zadnji igri „Dr. Vsezna! in Štipko Tišek“ porabili. I. borne je rešil to nalogo sam „Štipko“ ki je pravcati rojen igralec? Sedaj se učimo dve igri naenkrat, ki jih v kratkem predstavimo.

g Iz Oselice. V ozirom na dopis v 23. št. „Domoljuba“ smo od druge strani dobili popravek, da ni vse takó budo kakor se v onem dopisu popisuje. Res je, da je občinski odbor naležil naklado na vžitnino, kar je tudi prav; vendar je pretirano da bi žganjekuhi dajali strankam kar tolike žganja, da bi se potem še v cerkvi vsled tega nerodne vedli. To bi mogel biti le kak posamezen slučaj. Dopisnik tudi kliče oblast na pomoč, ki bi nadzorovala policijske ure po gostilnah, češ da se pogostokrat pije čez policijske ure. Resnici na ljubo bode povedano, da se licence za odprtje gostilen čez ure daje morda komaj enkrat v letu, in tudi plesi so silno redki, morda ob kakem ženitovanju. Prepričani smo, da je dopisnika vedila dobra volja, ko je poslal v svet one vrstice; a tudi nam naj nikar ne zameri, če

se potegnemo za čast domačega kraja! Torej brez zamere!

g Iz Kranja. Silvestrova veselica društva „Kranj“ se je kakor vsako leto jako dobro obnesla. Dverana na „Novi pošti“ je bila tako polna, da jih je morale mnogi oditi, ker niso dobili prostora. Izvrstno je zlasti uspela vesela igra „Rusofil“, ki je popolnoma primerna za zabavne večere. Igralci in gđ. igralke so znali izvrstno izrabiti vse komične položaje, tako da je bilo obilo smeha. Jako lepe in značilne so bile tudi njih maske. Popolnoma kos svoji nalogi pa sta bila tudi mešani zbor in godba na lok pod vodstvom g. kaplana Hybáška. Pokazalo se je, da spletko od gotove strani ne dosežejo ničesar več nasproti društvu, ki je že tako utrjeno. O polnoči smo se nasmejali dovtipom priznane govornika, zazrli alegorijo: staro in novo leto in si voščili tudi med seboj „Veselo novo leto!“

g Gorenjec se je v predzadnji številki kar izpremenil. Lansko leto je bil „Slovenec“ podrezal včasih v našo mestno gospodarstvo, pa je zadel vselej v sršeno gnezdo in „Gorenjec“ je okrcal dopisnike, češ da je vse v krasnem redu. Na koncu leta pa ga je spekla vest, in našel je lepo število naprav, ki bi jih lahko imeli, pa jih nimamo, pa ne morda po krivdi sedaj vladajoče kliče! Nas te odkrite priznanje srčno veseli in smo zanje jako hvaležni. Samo eno je pozabil dotični dopisnik — pa menda brez osobnih oziror — bolnišnico, katero ima naše mesto že zdavno sezidano, pa se v njej k večjemu vrše — vojaški nabori in godbene vaje. Toliko še „Gorenjcu“ v blagohotno uvaževanje!

Iz radovljiškega okraja.

g Najstarejši mož na Breznici je umrl dne 18. decembra, namreč Aaton Mežek, rojen 11. januarja 1811. Pokojnik je stari oče duhovnikov Jožefa in Janeza Pristov. Do zadnjega je bil popolnoma bistrega duha in čvrstega zdravja. Naj v miru počiva blagi starček!

g Umrli je v Kropi občespoštovana gospodinja Gasperšič. Bila je pravi vzor dobre katoliške matere. — V Kranjski gori je umrl dne 27. decembra F. Bukdnek, trgovec, načelnik cestnega odbora in bivši župan.

g Občinski zastop srednjevaški v Bohinju je imenoval v seji 21. decembra častnim občanem gospoda c. kr. okrajnega glavarja radovljiškega Oteta pl. Detela zaradi izrednih zaslug za imenovanje občino. Z njegovo pomočjo je Srednjavas ob času velikega požara prejela prav izdatne podpore. V isti seji je imenoval občinski zastop častnim občanom tudi gospoda

državnega in deželnega poslanca Josipa Pogačnika v znak hvaležnosti, ker se je veliko trudil, da je priboril Bohinjcem tako potrebne planine in da se je kupčija med verskim zakladom in Bohinjci posrečila.

g Javen shod je priredilo katoliško politično društvo za radovljiški okraj na dan sv. Štefana v Gorjah. Govorili so gg. poslanec Pogačnik, duhovni svetnik Ažman in župnik Mrak. Gotovo se taki shodi velikega pomena za politično izobrazbo našega ljudstva; zato je želeli, da bi se vsako leto prirejali v vseh večjih krajih dekanije. Brezdvomno bo odbor kat. pol. društva, ki je dosedaj tako marljivo deloval, vedno rad ustregel in poskrbel za govornike.

Jeseniške novice.

g Hud političen boj se bije na Jesenicah, zunaj Ljubljane eni najvažnejših slovenskih občin na Kranjskem, že dobro leto, odkar se je tukaj naselil liberalni učitelj Fabinc in so začeli sem prihajati razni seli liberalnih ljubljanskih veljakov. Peščica naših liberalcev zvezana z ljubljanskimi se je zarotila, da Jesenice morajo postati liberalne. Da bi njim pa šlo ljudstvo na limanice, nasdeli so na obraz krinko narednosti. Vpili so in vpijejo da hočejo rešiti slovenske Jesenice. In kako rešujejo slovenske stran? Ustanovili so „Jeseniško Stražo“, ki je v zmerjanju in laganju popolnoma podobna svojemu očetu „Narodu“. Ustanovili so „Sokola“, katerega glavni namen je odtujiti mlade fante cerkvi in veri, izvolili so liberalne častne občane, da bi jim ti pomagali ohranjovati gospodstvo v občini. Za slovensko stvar niso storili ničesar.

g Božičnico priredé na sv. Treh Kraljev dan na Sav. pri Jelenu v prostorih strokovnega društva podružnica sv. Cirila in Metoda. Začetek ob pol 5 uri. Na vrsti je otroško petje, deklamovanje, in otroški igrokaz. Nazadnje bodo otroci šolskega vrtca obdarovani z gorko obleko in jestvinami. Vstop je brezplačen.

g Bližajo se občinske volitve.

Liberalci delujejo na vse kriplje. Ker pa ljudstvo dobro pozna njihove nakane in ne mara zanje, hočejo s silo si zagotoviti vladu v občini. Da bi bil pri volitvah prvi razred liberalcem zagotovljen, skušali so izvoliti še nekaj častnih občanov. Namero jim je preprečilo ljudstvo, ki ni zadovoljno, da bi ga komandiralo par liberalcev. Pri občinski seji dne 9. decembra hotel je utihotapiti trgovec Trevn še 5 častnih občanov, ki pa seveda nimajo nobenih zaslug za občino. Toda naši volivci, ki so vedeli, kaj liberalci nameravajo, so se mnogoštevilno zbrali na galeriji in ogerčene protestirali, da bi se imenovali novi častni občani, vsled česar je bil župan prisiljen sejo zaključiti, preden se je moglo

imenovanje izvršiti. Tudi drugi razred hočejo imeti liberalci zase. Zato so šli celo k deželnemu predsedniku Schwarzu, naj bi njim na ljubo dovolil izpremembo volivnega reda. Tako delajo s silo in lažmi, toda pri zavednem krščanskem ljudstvu ne bodo imeli nobenega vspeha.

g Javen shod je bil na Savi dne 26. decembra. Govoril je g. župnik Zabukovec o občinskih volitvah. Razložil je pomen občinskih volitev, dolžnosti občinskega odbora in pokazal, kako je sedanji liberalni občinski zastop skrbel le za liberalizem, ne pa za korist občanov. Soglasno se je izrekla nezaupnica tistim odbornikom, ki so delali na to, da pride jesenška občina pod oblast liberalnih mogočnejšev. Shod, ki se ga je vdeležilo do 1000 oseb med njimi do 400 volivcev, je pojasnil vsem, kako važno je, da gospodarijo krščanski in modri možje v občinskem zastopu.

d Gorenjski Dolenjec. Slišimo, da se bo v Kamniku na Gorenjskem zdaj ob novem letu rodil list z imenom „Dolenjec“. To bo gotovo nezakonsko dete in nič prida, ker je njegova mati pregnana iz domače hiše Dolenjske. Zato ga pa tudi vi, ako vam pride pod streho zapodite nazaj gor v Kamnik! Ako ni veliko vreden, da ga ne mara nobena naša tiskarna vzeti v zibelko, mora biti že silno slab ta „fovš“ Dolenjec.

d Gregorski učitelj Legat udaril jo bode na Netranjsko plat. Zdaj še premišljuje ali naj gre prav v Idrijo ali naj se ustavi v Logatcu.

d Navadno žalostne so novice iz Amerike. Bez nesrečne smrti ni skoro nikdar. Zopet čujem, da je padel neki Laščan pri zidanju slovenske cerkve z zvonika in je bil na mestu mrtev.

d Veliki in mali so bili veseli

Časnik „World“, „Manhattan“, Cerkev presv. „Traktatska družba“ St. Pavel, Kapitol
89,4 m zavarovalnica, Trojice 87,5 m Park Row 88,2 m 93,4 m v Washingtonu,
94,9 m 117,4 m 87,4 m
Časnik „Sun“, 21,3 m

Primeri orjaških hiš v New Yorku.

Dolenjske novice.

iz ribniške zemlje.

d Pri nas je vojska. Med tem, ko ste drugod dobrovoljno obhajali božične praznike je divjal pri nas hud boj med volivci deželnega poslanca. Ljudska stranka je postavila za kandidata državnega poslanca tega okraja Šukljeta. Liberalci pa, da bi več zmede napravili, delajo na vse kriplje za gostilničarja Drobniča v Sodražici. V četrtek, ko izide ta „Domoljub“ bo bitka končana in prihodnjič boste zvedeli, kateri bo na konju in kateri na tleh. Letos vsem ne velja: „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji.“

ob praznikih pri sv. Gregoriju. Velikim je posebno dopadel veliki altar. Po letu so podrli stari veliki altar, zdaj so mesto njega dobili velik, bogato okrašen in pozlačen okvir okrog altarne znamenite Langusove slike sv. Gregorija. Delo se je tako posrečilo, da napravi najugodnejši utis na gledavca. Ko se bo napravila do birme, ki bo 5. julija, še obhajilna miza in kamenita altarna menza z novimi kerubini potem bo gregoriska cerkev za nekaj časa pač najzajša daleč naokrog. — Mladina se je pa gnetla bolj okrog velikih novih jaslic, ki so jih za Božič dobili od kiparja Martinerja iz Tirolskega. Stanejo do 400 kron, toraj morajo biti že tudi lepe.

d **Slabši pa nečemo biti** kot Slemenci so si mislili Sodražani, in so napravili za Božič troje novih lestencev (lustrov), enega velikega in dva mala k velikemu altarcu. S tem je sodraška cerkev mnogo pridobila na lepoti.

Z litijskega okraja.

d **Litija.** Nanagloma je umrl 11. decembra na sedmimi dan poslovdja v topilnici g. Anten Jelečnik. Zadela ga je kap na možgane. Priš. l je na pogreb in zapel mu žalestinke tudi „Slavec“, pevsko društvo iz Ljubljane, kateremu je bil pokojni podpornik in prvi predsednik.

tam je pobegnil v Ameriko, kjer mu je v tovarni odtrgalo desno roko. Sedaj se je povrnil domov in sam naznanil vojaški oblasti. — Buren dan je bil 28. december za šmartinsko občino. Bile so občinske volitve. Slovenska ljudska stranka se je držala starih odbornikov, ki so zadnje tri leta dobro gospodarili v občini, a liberalci so premotili može, da se se glasovi cepili in so tudi naši volili nasprotno može, ki so votče priljubljeni. In tako je ostal prvi razred pristno liberalen in socijalnodemokratičen. Sedaj naj novi može pokažejo, če znajo tako dobro gospodariti kot prejšnji, katoliški može naj se pa iz tega učé, kam pride občina če no-

Načrt je že izdelan. — Reko si je v rami izpahnil posestnik Ignacij Smuk, ki je padel čez cestno obzidje pri koledvoru.

d **Zagorje ob Savi.** Petres smetudi tukaj čutili 17. decembra malo pred polnočjo. — Šola v Toplicah je bila razširjena v šestrazrednico in božičnico so priredili dne 21. decembra. — Ubila se je dne 14. decembra 54 letna žena Marija Pirc na La kah, ko je v zmrzlem bregu listje grabila. — Okrog 6000 kron manj bo sedaj davka plačevala premogarska družba. Ta davek pride sedaj na druge davkoplačevalce. — V Kotredežu se snuje izobraževalno društvo. Pravila so pri vladi. — Na dan sv. Barbare je bile celodnevno češčenje prav lepo. V nedeljo potem so imeli premogarji slovesnost na čast sv. Barbari in v Habatovem salonu je bilo pogoščenje. — Javna predavanja o prvi pomoči pri nezgodah, o zdravju preincgarjev in njegovih boleznih se bodo začela 7. prosinca v poslopu ljudske šole v Toplicah od pol 9 do pol 10 dopoldne. Imel bo ta predavanja gosp. okrožni zdravnik dr. Tomo Zarnik. Vstop je brezplačen.

d **Sv. Križ pri Litiji.** V Charlestonu v Ameriki se je že pred več časom penesrečil v premogokopu delavec Karol Kristan od Sv. Križa. Sedaj je pa v bolnici umrl.

d **Dobovec.** Mrličiči v naši fari v letu 1905 so: 1. je zmrznil v košu 2. utopljenec, 3. so ubili, 4. nenadoma od kapi zadet, 5. najden v rebri, najbrže najden v velikem snegu v vseh svetih, ali zmrznil v zadnjem mrazu — pa smo skozi.

Belokranjske novice.

d **Umrla je** v Metliki gospa Marija Pčzek, soproga trgovca in peka. Pogreb bil je lep. Umrla je za pljučnico. N. v. p.

d **Ne bati se za eno kronco.** Marka: „Domoljub“ bode letos dražji kot dosedaj; treba bo 3 krone.“ Jura: „Bode pa tudi vreden nekaj, ker ga bom lahke vsako nedeljo brai. Zato se mi zdi jako ne u ma o od nekaterih, da ga mislijo pustiti. To ni moške za naše ljudi, ki hočejo pa vendar vse znati.“ — „Baš ni moško to, ker treba se ni bati za eno kronco tam, kjer je človeku kaj koristno, a druge pa ta ali oni vrže tolar stran v svojo škodo.“ Marka: Jaz mislim, da bode še več naročnikov kot prej, ker vsakega bode sram, da bi ne premogel treh kronc za „Domoljuba“ med tem ko se pri vinu vsak baha, da nisme berači.“

d **Preselil se je** gosp. Videnik iz Metlike na Koroške. Gostilno pri „Zlati Kroni“ prevzel je g. J. Malešič iz Metlike.

d **Pismo polno zabavljanja** poslal je Plantan mestnim očetom v Metliki o naših poslancih menda zato, ker je že on

[Sv. Trije kralji.

d **Šmartno.** V Ježovem hlevu je umrl nagloma in nepreviden žganjar Ignacij Koritnik. Pondeljek zjutraj, 18. decembra, so ga našli mrtvega. Pekopan je bil v torek. Liberalci se pritožujejo, zakaj se ni za tem umrlim šnopsarjem zbralo toliko duhovnikov, kot pri pogrebu rajnega Goloba; mi pa vprašamo, zakaj pa niso liberalci šli za pogrebom. Duhovnik je bil zraven, a liberalca prav nobenega. — V petek dopoldne (dne 22. dec.) se je zadušil v Zagorici vsled dima otrok Marija Vidrgar. — Rezervist Ignacij Planinšek iz Zagorice je bil pred leti pridljen vojaškemu skladišču v Gradcu. Od

čejo biti edini. Videli bodo, kako drag bo ta nauk pri občinskih dokladah.

d **Sava.** Obstretil se je začetkom decembra 15 letni Blaž Kimovec. Bila je nedelja. Drugi ljudje so bili v cerkvi, a Blaž kot taki pički — je med tem časom našel ali pa sam izmaknil patrono, ki jo rabijo železniški čuvaji. Fant je vzel sekuro in jo presekal. Patrona se je razpečila in ga hude ranila po roki in obrazu. Dobro, da ga ni oslepilo. Fant naj ob nedeljah v cerkev hodi — Nov železniški tir bodo gradili prihodnjo pomlad med postajama Sava in Litija. — Novo šolo bodo začeli graditi čez tri leta.

tolike storil za Belokranjsko železnico, da že srake pripovedujejo o tem svojim prihodnjem mladeničim. Upamo, da se tukaj razkrinka Plantanova laž. Naši slovenski ljudski poslanci ne vpijejo in ne zmerjajo, ampak delajo. V kratkem kaj več.

d Načelnik obrtne zadruga v Metliki je zopet g. Ant. Trček.

d V Ameriko gre zopet iz metliške župnije okrog 15 ljudi. Ljudje norijo.

d Mrtvega so našli na Gerjancih, kake četrte ure proč od državne ceste, v gošči neznanega človeka. Mož, precej velike rasti in še dovolj čedno opravljen, je star kakih 60 let, ima črno brado in brke in je zadej plešast. Pri sebi je imel dežnik, revolver s patroni, srebrno uro, 8 kron denarja, dva noža, eno steklenico in druge, zavito v raztrganem zemljevidu Avstro Ogrske. Na brže je zašel ponoči s pota v hosto, in ker ni mogel najti izhoda, je tam obležal in zmrznil, kajti sledi kake silovitosti ni bilo najti na njem. Pač je bil po obrazu in po vratu objeden, najbrže od gozdnih živali in je moral terej že dalj časa tam ležati. Pokopan je na pekopališču Podgradom.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Mirne. (Predavanje.) V izobraževalnem društvu na Mirni je predaval v nedeljo pred novim letom g. Fr. Zdar, visokošolec „o pesnikih in pesništvu“. Poljudne razpravo, ki je bila primerna, vbzuditi v poslušalcih veselje do narodnega in tudi umetnega pesništva, so navzoči poslušali z vidnim zanimanjem. Hvala gospodu prodavatelju s prešnjo, da se še kedaj oglasi. — V nedeljo, 7. t. m. bo občini zbor katol. izobraževalnega društva na Mirni ob 3. uri popoldne v društveni sobi. Vspored: 1. Nagovor predsednika. 2. Tajnikovo in blagajnikovo poročilo. 3. Volitev novega odbora. 4. Razno. K obilni udeležbi vabi odbor.

Notranjske novice.

d V Crnem vrhu nad Polhovim gradcem je občinski zastop razun dveh zastopnikov katastr. občine Selo soglasno sklenil pobirati občinske naklade na žganje.

d Slovenski zapisnik v dež. zboru še sedaj peče „Notranjca“. Mi smo osvetlili v „Domoljbu“ skrajno neslovensko ravnanje poslanca Fr. Arkota, ker ni glasoval zanj. To smo storili zato, ker „Notranjec“ tega ni hotel povedati. Sedaj pa pride „Notr. njec“ in nam očita, da sme namenoma lagali. — Mi nate „Notranjcu“ odgovarjamo s tem, da estanemo

popolnoma pri svoji trdvti. Bili sta dve seji v tej zadevi. Pri prvi seji poslanec Arko ni glasoval za slovenski zapisnik (glej Slovenčevo poročilo) pri drugi seji je pa našel zopet svoje odločno narodnjaštvo (?) in je tudi glasoval. Tako je bilo in nič drugače!

d Kaj sledi iz tega? Nam „Notranjec“ očita, da smo namenoma lagali. Mi pa „Notranjcu“ tega tu nečemo reči, smo to pravimo, da on namenoma farba svoje bravce. Sram ga je, če hoče koe očitati njegovemu atu, da ni odloče narodnjak. Toda naj bi ga bilo sram preje in prijel naj bi bil tudi poslanca Arkota, zakaj prviokrat gre v zvezi z Nemci, pa bi bili tudi mi zadovoljni.

d Kaj še sledi iz tega? Vera peša, pravi „Notranjec“. Verjamemo, da vera peša, toda peša vera v „Notranjca“. Dekler bo pa „Notranjec“ vse tako po svoje zavijal, bo pešala še bolj, in mi obljubimo „Notranjcu“, da bomo skrbeli, da bo vera vanj popolnoma spešala.

d Stvarna beseda pravi „Notranjec“, da je z nami nemogoča. Seveda je nemogoča, če se je bojite vi! Mi smo vas že pozivali, ne enkrat, ampak večkrat, da odgovorite nato kar vam v vsaki številki povemo. Da, v vsaki „Domoljubovi“ številki smo razkrivali vašo hinavščino, toda ves vaš odgovor obstoji v tem, da pravite: Domoljub-lažiljub. Če je to stvarna beseda, o tem naj sodijo naši bravci, ker vam že take lahke sodbe ne moremo več zaupati. —

d Načrt volilne reforme imajo že v uredništvu „Notranjca“. Ne vemo sicer, ali ga jim je prinesel sam ministerski predsednik, ali ga jim je poslal po pošti, ali pa je najbrže presil veleučnega Maxa Schäbra ali velezgovornega Franca Arkota, da bi prišla na njegov dom in si ga ogledala. Le to je gotovo, da ga že imajo. Vsi poslanci bodo gotovo sedaj hudi na Gavča, ker njim ga pa še ni pokazal, ampak šele pe novem letu ga bo predložil zbornici. In vendar se „Notranjec“ že jezi nad našimi poslanci, češ da temu načrtu niso nasprotevali. Počakaj „Notranjec“, sedaj rogovili ti in tvoji vsegavedni (?) pisači; kadar bodo pa naši poslanci izvedeli za vladni načrt, takrat bodo pa že brez te be naredili.

d Brezbrižnost v politiki očita „Notranjec“ našemu ljudstvu. Če pogledamo na Dolenjsko ali na Gorenjsko, vidimo, da je priprosto ljudstvo zelo vneto za politiko. Toda, ker „Notranjec“ najbrže misli na Notranjsko, moramo se tudi mi na ta kraj ozirati. Res je Notranjska po nekaterih krajih brezbrizna. Ali pa veste zakaj? Ne zato, ker je tega kriv klerikalizem, ampak zato, ker se vas ljudje bojijo. Vi imate ljudi vjete v

svoje od ruške mreže; če si kdo upa kaj storiti zoper vas, brž mu odpoveste delo ali pa tirjate dolg. Zato pa ljudje raje ostanejo doma, ker z vami nikakor ne marajo. Tako je. ve prodane duše!

d Brezbrižnost v politiki! — Mislimo, da vas prav razumemo. Vi hočete, da bi bil notranjski kmet v tem oziru navdušen za politiko, da bi se naročeval na vašega „Notranjca“. Toda, malo preveč zahtevate! Trdno smo prepričani, da bote letošnje leto še več listov morali zastoj pošiljati, kakor ste jih lansko leto. Notranjski kmet ve, s kom ima opraviti. On ve, da ga oni ne bo nikdar osrečil z listom, če ga povsod drugod odira. Notranjski kmet že ve, da vas le volitve skrbijo, drugače bi „Notranica“ in vsa njegovega hinavskega obljubovanja ne bilo. Notranjski kmet ve tudi, da mu klerikalci še niso napravili nobene škode, mnogo škode pa že brezverni libera'ci. Zato res preveč zahtevate od notranjskega ljudstva.

d Notranjci! Osvobodite se liberalnih pojavk! Iz vsega lista „Notranjca“ lahko uvidite, da se jim gre samo za gospodstvo. Stolčki v državnem, deželnem zboru in v županijah se jim tresejo, zato pa ne varčujejo z denarjem za liste, da bi si utrdili svoje sedeže. Toda nikar si ne pustite lagati! Premišljajte kdo dela za narod in kmažu bote videli, da liberalci narod kvarijo, in če jim ne bote obrnili hrbta, pokvarili vas bodo, kakor so jih že toliko. Pustite pi miru „prodane duše!“ — Vsem našim bravcem pa prav srečno novo leto!

Iz vipavske doline.

d „Domoljub“ — tednik. Z veseljem smo pozdravili Vipavci poročilo, da postane „Domoljub“ z novim letom tednik. In to je tudi potrebno zlasti pri nas na Vipavskem, kjer se prav posebno ne manjka hujskačev, ki slepe ljudstvu in hvalijo one, ki so izdali svoj slovenski rod najhujšemu sovragu, krutemu Nemcu, ki meni v svoji oholosti, da je rojen samo za vladanje, vsi drugi pa bi robovali — njemu. Hujskačev se ne manjka ki hvalijo one, ki se sramujejo preprostega slovenskega ljudstva, ki jih živi s svojimi žulji in se spomnijo nanj samo lakrat, kadar naj bi jim z glasovnico v roki zopet pomagal, da dobe vajeti v roke in delé sebi greše, ljudstvu pa knefe. Zapeljivcev je dosti, zlobnih, premetenih in hinavskih. Zato smo pa z veseljem in z veliko nado pozdravili, „Domoljuba“, ki pravi, da hoče od zdaj naprej prihajati vsak teden k nam, da kot dober ljudski prijatelj razdira kar zidajo protivniki naši in trga očvo obleko raz one, ki pravijo, da hočejo pomagati nam, pa delajo sami za svoj globoki žep. Zato pozdravljen „Domoljub“, ti

veselje naše, ti nada naša; bodi čvrst, krepak čil in odločen; utrjuj dobre v dobrem, dramti zaspane in neodločne, da že vendar enkrat spoznajo, kje je njihov spas in kje so tisti, ki jim v resnici dobro hočejo!

n **Lepe božične praznike** smo imeli letos Vipavci, da že davno ne takih. Jasno nebo pa gorke solnce brez burje in brez mraza, vse to smo imeli. Kaj torej čuda, da smo veselo prepevali božične pesmi in hvalili Boga, ki nam toliko dobrega dá. Bali smo se. V novembru vedno deževje, nismo imeli ne drv, ne stelje. Pa Bog se nas je usmilil in nam dal prekrasnih decemberških dni. In zdaj imamo vsega dosti: stelje in drv. Drva pa rabimo samo za kuhanje, v sobi ne kurimo nič, ker ni mraza in nas torej ne zebe.

n **Liberalci pa srcé.** V vipavski trg lahko prideš od dveh koncev. V začetku vsakega teh dveh koncev pa stoji na visokem kolu deska s slovenskim napisom: Po trgu je beračiti prepovedano. Nemškega napisa na ti deski ni, to pa baje zato, ker menda Nemci po trgu smejo beračiti, to pa zato, ker so naši liberalci z Nemci zvezani in torej morajo po pogodbi skrbeti zanje, kjer in kolikor največ morejo. Torej slovenskim beračem v trgu ni dovoljeno prositi, ako imajo kačo v žepu. Morda pa občinski odbor zadostno skrbi zanje zlasti, ker sta celo dva gospoda iz davkarije v odboru, ki imata gotovo zadosti denarja? Poglejmo! Pred dobrimi dvajsetimi leti so kupili hišo češ, da bo za reveže. Ta hiša pa sedaj razpada in strehi se že vidi, da so ji oni, ki so jo sezidali, ustvarili tudi rebra; in preklicano bi moral biti že velik revež, ki bi hotel iti v stavbo, ki na vseh koncih in krajih izgublja ravnotežje. Občinski odbor pa stoji pred to podrtijo in drži roke v žepu. Za vse je denar, za reveža ga ni. In prav nič se ne bomo čudili, ko gledamo to veliko liberalno srce, ako v prihodnji občinski seji vstane kdo in stavi predlog, ki bo sprejet enoglasno: Kdor nima toliko, da bi živel, ne zasluži, da živi. Zatorej nujno predlagam: Pošljimo vse naše reveže v naš ponesrečeni in vlažni špital, tam bodo kmalu vsi pomrli in konec bo vseh komedij. Vendar pa vse to našim globoko vernim liberalcem ni zameriti, kajti oni imajo veliko bolj važnega in resnejšega dela, kot je skrb za umazane reveže. Oni morajo ruvati trnje pred cerkvijo sv. Štefana in podpirati morajo tudi cerkev sv. Marka, katero zlobni „klerikalci“ tako brezvestno zanemarjajo. Zato pa počakajmo in ne zabavljajmo, ko bodo opravljeni naj-nujnejši in važnejši posli, potem pridejo tudi manj važni na vrsto. Vse lepo po vrsti, kot so hiše v Trsti.

n **V Vipavi** je rabsajala bolezen škrlatinka. Cel poldrugi mesec ni bilo — šole.

Vendar pa vkljub temu, da je ta morilna bolezen gospodarila, celi čas ni umrlo nobeno dete — v vipavskem špitalu. Zato pa priporočamo ta špital kot najizbornejši sanatorij celega sveta za otroke bolne na škrlatinki.

n **Brezobzirnost cesarsko-kraljevih.** Bilo je pred pol letom, ko so prišli kmetje v vipavsko davkarijo plačevati davke. Vsak, ki je plačal je vprašal: Ali imam še kaj? Rad bi plačal vse, da bom imel mir do konca leta. In gospodje v davkariji so rekli, da je plačano vse. Čez dva, tri dni pa dobe kmetje v hišo „eksekucijo“. Kaj je bilo? Vipavsko županstvo je prepozno naznanilo oblastim, koliko tirja občina od ljudi. Gospodu tajniku ne zamerimo, da ni naznanil in izvršil stvari o pravem času, tega on ni mogel, ker ima že štirinajst služb. A onima gospodoma v davkariji, ki sta občinska odbornika, pa to zamerimo; vedela sta, kako je stvar in vendar tolika brezobzirnost. Kmetje so bili ogorčeni nad takim ravnanjem. Zlasti pa imajo kmetje na piki nekega c. kr. uradnika. Ta mož je pri neki priliki javno zabavljial sv. veri. „E kaj maša, kozarec vina, to je maša!“ Nek mož se je predrznil ugovarjati in posvaril je c. kr. gospoda, da se tako ne govori. Gospodek je pa zrastel in zapretel: „Jaz sem c. kr. uradnik, z menoj govorite drugače, če ne vam bom škodoval kjerkoli bom mogel!“ Tako!! In potem naj ima ljudstvo za panje do cesarsko kraljevih! Zato pa nikar ne mislite, ako bi prišlo, kar Bog obvaruj, na Slovenskem do ruskih razmer, da bo ljudstvo najprej udarilo po „farjih“, katere vi tako blatite. No, po vas bo udarilo najpopred, če se ne poboljšate.

n **Kako liberalci izgajajo otroke.** V Vipavi je vprašal nekdo malega fantka: „Ali kaj moliš?“ „O molim, jutraj in zvečer molim.“ „Ali vaš tata pa kaj moli.“ „Naš tata pa nič ne moli.“ „Pa zakaj vaš tata nič ne moli?“ „Zato, ker je že velik, ko bom jaz velik, tudi ne bom nič molil.“ Kaj ne lepa vzgoja. Kam jadrarmo? Mladina je vedno bolj surova, vedno manj se mara pokoriti, vedno manj ubegati. Naši učitelji so pa skoraj vsi zoper vsako avtoriteto. Boga se ne boje, v hudiča ne verujejo, same pred nadzornikom imajo strah. Kaj potem čuda, da nimajo nobene avtoritete, nebenega spoštovanja pred otroki! In tem ljudem izročajo stariši svoje najdražje zaklade. Kam jadrarmo? V prepad in anarhijo. Bog se nas usmili.

Vipavski občinski očetje so modri možje. Najprej so napravili po trgu trotoar, potem so pa vzdignili in nasulj cesto. In zdaj je trotoar nižji kot cesta in vse blato se s ceste cedi na trotoar. Zato pa ljudstvo sedaj hodi rajši po cesti,

kjer je vsaj necejeno blato, kakor pa bi hodilo do gležnja po blatni župi. Kdor zna pa zna.

n **V Št. Vidu** novi odbor z županom vred izvrstno deluje. Liberalci pa pihajo. Prejšnji oče župan mesar kar vidno hujšaje, niti k občinskim sejam več ne hodijo. Kako že poje ona pesem?

Pred sem zmiraj mislil, da bom oñcir,
svitlo sabljo nosil in ta „zavbet gvir“
Zdaj sem pa kovač,
Črn kot sam rogač...
Oh, kak pride vse drugač!!

Primorske novice.

pr **Iz Trsta.** Premilostni gospod tržaški škof dr. Nagl je izdal za svoje vernike posebno božično pismo, v katerem jim daje navodila, kako po tožati proti Cerkvi sovražnemu gibanju, katero so započeli učitelji, ker hočejo, da mesto vere zavlada brezverstvo v šoli. Tržaški učitelji so se udeleževali shodov, kjer so zaničevali sv. mašo, in zahtevali, naj se uvedo popolnoma brezverske šole. Tržaški škof zavrača odločno te nakane in pravi, da bi bilo to suženjstvo vesti, ko bi morali stariši vernega otroka izročiti učiteljem, ki ga hočejo odtujiti sveti veri. Ker so zadnje besede prem. g. dr. Nagla jako važne, hočemo jih našim bravcem tu podati doslovno: „Ne odlašajte, kolikor vas je katoličanov odločno zavrnete to žaljivo sramoto, katera se nam je prizadela. Združite se z že obstoječimi katoliškimi društvi v zveze za obrambo verskega in domoljubnega prepričanja. Združite se vsi, zlasti pa vi verniki katoliško misleči delavci, da bдете, ko bo vas klicala sveta in vestna dolžnost, da se udeležite splošne volitve, glasevali v korist obče blaginje popolnoma prosti iz lastnega prepričanja in ne pod pritiskom okrutnežev iz strahu ali iz ozira do ljudi. Pošljite na kraj, kjer se vrše posvetovanja in sklepi za vaše dobro ali za vaše gorje, le proste in verne može.“ — Ta zadnji poziv naj bo bodrilo tudi vsem našim katoliškim mežem, da v času volitev pridejo vsi na volišče in volijo može, ki se odločnega katoliškega prepričanja.

pr **Za župnika pri sv. Jakobu v Trstu** je prezentiran č. g. A. Vattova c mesto vpokojenega g. Hrevatina.

Štajerske novice.

št. **V Soštanju** so se vršile občinske volitve za I. in II. razred. Volitve za III. razred so se bile že zdavno izvršile in jih niso mogli nemškutarji evreči. Pri

zadnjih volitvah 18. decembra so zmagali Slovenci v II. razredu z enim glasom večine, v I. razredu so zmagali Nemci. Slovenci imajo sedaj 2 razreda v posesti. Nemci se bodo zopet pritožili.

št **Uboj.** Napoti s studeniškega semnja je bil ubit posestnik iz makolske okolice. **Mihael Soster.** Napadla sta ga posestnik **Vovk** in njegov sin ter nek **Anton Kovačič**.

št **Potresi se** zadnji čas ponavljajo po Štajerskem. Največ so jih čutili v Rajhenburgu. A tudi iz drugih krajev kot iz Šmarij pri Jelšah, od sv. Benedikta itd. so prihajala enaka poročila.

št **Pri občinskih volitvah na Dobrni** so po hudi borbi zmagali Slovenci v III. in II. razredu. Čast zaveznim volivcem!

št **Stavka v Hrastniku.** V Hrastniku so štrajkali vsi premogarji, 922 mož, ker so bili nezadovoljni z nekim nadzornikom.

št **Nečloveški stariši.** Dne 19. decembra so pripeljali v mariborsko bolnišnico 38-letnega slaboumnega Štefana Mom iz Loke pri Slivnici. Žandarmerija ga je našla v svinjskem hlevu starišev. Zvezan je bil z verigami in popolnoma zanemarjen v nečloveškem stanju. Bil je baje štiri leta privezan v hlevu. Bil je poln nesnage in mrčesa. Ko so ga pripeljali v bolnico, niso mogle oči njegove prenašati dnevne svetlobe, ker je moral prebivati vedno v temoti. Na postelji leži sključeno, ker je bil tako vklenjen v verige z nogami in rokami. Nečloveški stariši ne bodo ušli pravični kazni.

št **V Sevnici ob Savi** je umrl dne 26. decembra č. g. župnik **Marko Črnko** — V Št. Vidu nad Planini je umrla Marija Ribar, sestra veleč. g. duhovnega svetovavca in župnika. Počivajta v miru!

št **Slovenskih dopisov** ne bo smelo sprejemati županstvo občine Kortin pri Marenbergu, ker tako je sklenil ondotni občinski zastop.

št »**Slovenski Gospodar**« je 1. jan. 1906. praznoval 40 letnico svojega izhajanja. Tiskajo ga v 8500 izvodih.

Koroške novice.

kor **Žalosti umrla je** v Št. Vidu na Glini žena nekega ponesrečenega železniškega delavca. Ko so nesli moža k pogrebu, se je zgrudila mrtva na tla. Oj žalosti jo je zadela kap. Ko je zvedel zato nesrečo njen 18letni sin, je tudi nevarno obolel da so ga komaj rešili. Vse je ginjeno bilo od te redbinske žalostigre.

kor **Imenitna slovenska zmaga.** V Velikovcu se je vršila volitev enega člana v c. kr. okrajni šolski svet velikovski mesto dosedanjega člana župana Pinte-

riča. Trikrat so glasovali. Ker so ostali slovenski župani trdni, dobil je njihov kandidat velezaslužni gosp. župnik **Treiber** 16 glasov, njegov nasprotnik pa je ostal z 14 glasovi v manjšini. Med Slovenci koroškimi je zavladalo vsled te zmage veliko veselje. — Čast vrlim slovenskim županom!

kor **Iz Št. Jurja** na Strmcu je odšel ondotni č. g. župnik **Svaton**, katerega je ljudstvo zelo častilo.

kor **V Št. Vidu** se je dogodila v bolnišnici usmiljenih bratov velika nesreča. Razpočil se je parni kotel v kopalnici. Podrla se je stena kopalnice in tudi tri druge s sebo so precej poškodovane. Razbitih je bilo več oken in vrat. Nesreča bi bila brezdvomna večja, ako bi bilo navzočih kaj ljudi. Kotel je bil nov in se je rabil šele nekaj dni.

kor **Slovensko krščansko-socialno delavsko društvo v Celovcu** prireja jako dobro obiskana mesečna prodavanja. Dne 17. dec. 1905 l. je sprejelo resolucije za splošno in enako volilno pravico.

kor **V Št. Jakobu ob Rožu** je ondotno društvo „Kot“ priredilo veselice. Prav dobre so igrali „Lurško pastirico“.

Drobtine.

New Yorške orjaške palače.

Naša slika nam kaže velkanska poslopja, s katerimi se ponaša New York, to največje trgovsko mesto novega sveta. Na ozkem otoku Manhattan je začetek tega ogromnega mesta, in tu je tudi središče vsega prometa. Ker vedno bolj primanjkuje zemljišča, so prisiljeni Američani zidati visoke v zrak; saj stane kvadraten meter stavbišča v New Yorku do 15 000 K, zrak je pa še vedno zastoj. Zato so pa hiše vedne višje in višje, nadstropje stavijo na nadstropje, tako da postajajo hiše že kar stolpom podobne. Posebno veliki časniki se kar izkušajo med saba, kateri bo višje sezidal svoj dom, da nadkrili svojega tekmeča.

Osodepolne sanje. Iz železničnega voza je med potjo skočil pred tednom nek potnik. Smrtnonevarno se je poškodal pri tem skoku. Kot vzrok je povedal v bolnišnici, kamor se ga prepeljali to le: Šel sem po kupčiji s svojimi prijatelji. V železničnem vozu me je premagalo spanje. Sanjalo se mi je, da sta trčila dva vlaka. V tem sem se prebudil, popustil vso prtljago v vozu in skočil iz voza, da si rešim življenje.

Varujte se slabega berila. Pred porotnim sodiščem v Trstu je stala babica Treves radi prevzročenejšega splava, vsled katerega je mati umrla. Ta judinja je imela zaslužek pri najbogatejših, zlasti judov-

skih redbinah. Dotično dekle, ki je umrlo, je bila strastna čitateljica francoskega romanopisca Zola in to berilo jo je privedlo tako daleč, da se je dala zapeljati babici.

Žrtve pijančevanja. V Tinjanih v Istri so stepli po noči trije vinjeni fantje kmeta Martina Orkiča tako hudo, da je pod njihovimi udarci umrl. — Ko se je vračal 19. decembra delavec Matija Smrekar iz Razdrtega pri Šmariju domov, je prišel, ker je bil vinjen v železniški predor pod sv. Križem. Tam je obležal na tiru in ga je tovorni vlak popolnoma razmesaril. Dne 18. decembra sta močno pila Valentin Habe iz Podrtije in Jakob Šemrov iz Idrije. Popila sta 6 litrov vina in se ob 9. zvečer vračala vinjena domov. Na poti sta zašla in zabredla pri Likarjevem mlinu v potok. Habe je utonil, Šemrova pa je našla okrog polnoči njegova žena, ko se je še oklepal brega, a bil je že nezavesten in bi bil gotovo utonil, da ga ni rešila žena.

Zadnja prošnja umirajočega.

Nedavno so našli obešenega v svoji delavnici na Dunaju Jožefa Wolfa. Nikdo ni vedel, kaj ga je gnalo v smrt. V istem času, ko so časopisi poročali o tem samoumoru, je prejel dunajski župan dr. Lueger pismo sledeče vsebine: Visoko spoštovani gospod župan! V svoji zadnji uri vas prosim, da se usmilite moje žene in mojih otrok. Vaše usmiljeno srce, ki se je neštetokrat kot tako izkazalo, se boče gotovo odprlo tudi za mojo ženo in štiri nedorasle otroke, ki žive v največji bedi in revščini. 14 mesecev sem delal neprenehoma po noči in po dnevi a nisem toliko mogel zaslužiti, da se pošteno preživim s svoje družino, zato Vas še enkrat prosim za ženo in otroke. Moja družina je brez vseh pomočkov, brez vsakega vinarja. Sprejmite, visoko spoštovani gospod župan, zadnji pozdrav umirajočega Josipa Wolfa, knjigoveza. — Tako je slovelo pismo moža, katerega je revščina gnala v smrt. Župan dr. Lueger je takoj vse potrebno ukrenil, da se pomaga zapuščeni vdovi in njenim otrokom.

Na kateri strani je najbolje spati? Različne odgovore dajejo zdravniški na to vprašanje. Nedavno pa je sloveči francoski zdravnik Gvijon odgovoril to le: Nekaj ur, ko se človek vleže k počitku mora spati na desni strani, da zamore nazadnje zavžita hrana brez težav priti v želodec. Za tem pa naj počiva na levi strani, da se more želodec razširiti in hrano dobro prebaviti. Nezdrave in neprijetno pa je spanje na hrbtu.

Maščevanje dijaka — visokošolca. Pred štirimi leti ni napravil nek portugalski dijak zdravniškega izpita na vseučilišču v Koimbri. To ga je tako potrla, da je sklenil profesorja dr. Refoja,

pri kojem ni napravil skušale, umoriti. V to svrhu je prišel že dvakrat v Keimbro, toda mati njegova, ki je vedela za njegovo namero mu je prekrizala načrte. Pisala je namreč profesorju, naj se skrbno ogiblje njenega sina. Dijaka so prijeli in ga oddali v norišnico. Pred letom so ga izpustili češ, da je ozdravljen. Ko je pred par tedni zapuščal profesor knjižnico, prihiti ta visokošolec zaviti v plašč k njemu, razgrne plašč in mu reče: Se li še spominjate na me? in predne mu more profesor odgovoriti, oddal je štiri strele nanj. Veliko dijakov je prihitelo, prijeli so morilca, profesorja so pa umirajočega prinesli na dom.

Prusko ministerstvo je prepo vedalo vsem uslužbencem na železnicah, kadar so v službi pitje alkoholnih pijač. Poskrbelo pa bo, da bodo dobili brezalkoholne pijače. Po zmernih cenah se bodo dobivala na postajah kava, limonada in druge take pijače. — To bi bilo tudi pri nas v Avstriji jake umestno.

40 oseb je zgorelo pri požaru neke velike čikaške prodajalne, ki je imela 600 uslužbencev. Mnogo ljudi je gorečih poskakalo skozi okna ter obležale mrtvih na tla.

Po nedolžnem obsojen je bil profesor na pomorski šoli v Kotoru Melhior Radulovič v petmesečno ječo in izgubo svoje službe. Obdolžili so ga, da je izvršil nek npravstveni zločin. Nedavno je bil izpuščen iz ječe in dokazal, da je bil po nedolžnem zaprt. Vsled tega je dobil Radulovič zopet naslov profesorja, 4000 K letne plače in 60.000 K kot odškodnino, ker je sedel 5 mesecev po nedolžnem v ječi.

Anarhistični napad na barcelonskega kardinala. Ko je zapustil barcelonski kardinal Casanas stolno cerkev, ga je hotel zabosti tkalec Comas. Smrtno nevarni sunek je preprečil nek menih, ki je udaril anarhista po obrazu in tako rešil kardinala gotove smrti. Policija je prijela anarhista; pri njem so našli steklenico strupa in revolver. Comas se je zastrupil in je že umrl.

Božič pri Švedih. V severnih krajih švedskega kraljestva je pri kmetih že od nekaj navada, da vsak kmet obrani nekaj neomlatenih snopov vsake vrste do Božiča. O Božiču nataknejo kmetje po preklah neomlatene snope okoli poslopja, in tega ne opusti noben kmet. Tiči v tem času težko debe živeža ter trpe lakote; zato hitro prifrče izbirati zrnje iz snopja ter se požive. Če kdo vpraša prebivalce teh krajev, zakaj prepuščajo tičem cele snope, odgovore: »Vse se veseli v tem času, ko je bil rojen Odrješnik celega sveta. Spodobi se, da so tudi ptice vesele in Boga časte, da se požive in veselo obhajajo božične praznike.«

Hčeri ukazale umoriti očeta.

Dve že omoženi hčeri bi se bili radi polastili imetja svojega očeta Schmiedhuberja, posestnika v bližini Solnograda. Podkupili sta zato nekaj ničvrežev, ki se res nepadli posestnika. Umor se jim ni posrečil, ker je bil napadane premočan. Schmiedhuber je samo nekoliko ranjen, hčeri pa že sedita v zaporu.

Za smeh in kratek čas.

Zastavica.

a a a a a Besede naj pomenjajo:
 a a č e e 1) ognjenik v Evropi,
 e e e e e 2) mesto v Palestini,
 g i i i j 3) strežnika pri slovesni
 j k k l l sveti maši, 4) žensko krstno
 l m n n n ime, 5) ime za vladarja,
 n o p r s 6) mesto na Grškem 7) pro-
 t t t u v roka, 8) mesto v Italiji, ki
 v v v v z je vazno za Slovence in
 v v v v z Kraniskem. — Prve črke
 brane navzdal povedo praznik, zadnje brane v isti smeri pa skrivnost iz Gospodovega življenja, ki se takrat obhaja.

Besedni uganki.

I.

Prav tanka sem in dolga
 brez glave in telesa,
 a dasi brez obeh sem,
 le nisem brez ušesa.
 Izpusti prvo črko:
 Če to storiš, ime dobiš
 slovenskega dekleta.
 Če dve naslednji izpustiš,
 dobil ime boš novo.
 I, kakšno pa? Ugani!
 In kadar boš uganil,
 pogumno se naznani.

II.

Na glavi nosi cesar me
 in zraven v žepu še lahko,
 podložniki njegovi vsi
 imajo v žepih me samo.
 Lahko je v žepu nas veliko:
 Deset in dvajset, tudi sto,
 mogoče tudi dvesto, tristo.
 Mogoče nič? — O prav lahko.

Rešitev besednih ugank v zadnji številki:

I. Domoljub. II. Čas.

Nagrado je dobil:

Alojzij Podgorelec v Lahoncih, pošta
 St. Tomaž pri Ormožu, Štajersko.

Prilagodna številka „DOMOLJUBA“
 izide dne 12. januarja 1906.

Loterijske srečke.

Dunaj, 30 decembra	21	6	65	4	38
Gradec, 30 decembra	78	11	12	33	60
Trst, 23 decembra	3	7	16	75	60
Linc, 23 decembra	84	59	68	40	18

Sejmarjem in krošnjarjem

priporočamo dobrodoč predmet. **Stadler & Co.**
 Linc na/D. Schubertstr. Gorenje Avstr. 2D 1—1

Fonos vsake gospo-
dinje je dobra kava.

**Kathreinerjeva
Knelpova sladna kava**

se ne bi smela pogrešati
več v nobenem gospo-
dinjstvu, kadar se na-
pravlja kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le izvorne zavojce
s imenom »KATHREINER«.

**Lepa
priložnostna darila!**

Krasna darila za raz. prilike kakor
ure, verižice, križce, obeske, pr-
stane, zapestnice, sploh narazlič-
nejšo zlatino in srebrnino v mo-
dernem secesionističnem slogu
po najnižjih cenah priporoča
p. n. občinstvu,

Fran Čuden
urar in trgovec v
Ljubljani,
Prešernove ulice, filijalka
na Mestnem trgu.

Novi ceniki tudi po pošti
brezplačno. 286 52—46

Podpisani slav. občinstvu uljudno javi,
da bode **ordiniral vsako soboto**

— v Škofjiloki —

v stanovanju gosp. dr. Zakrajščka za
zobobolne.

Vsakovrstne plombe, operacije, vstav-
ljanje novih zob in celih zobovij itd. itd.

Dr. A. Praunseis,
2477 D 3—3 sobozdravnik v Ljubljani.

Trgovci! 1 duc. velikih zimskih tricot-
srajc K 11.—, tricot - hlače,
ženske srajce in hlače, telovniki, nogovice, žoki,
rokavice po najnižjih cenah pri izdelovalcu **Adolfu
Zucker, Pizen.** Rok štiri mesece, pri takojšnjem
plačilu 3%. 2714 D 2—1

UČENCA od 15 do 16 let starega,
čvrsteja in poštenih sta-
rišev sprejme takoj v pouk **Val. Rihar,** strojarski
mojster v Pelhovem gradcu. 2205 D 3—3

Pozor! Citaj!
Bolnemu zdravje!

Pozor! Citaj!
Slabemu moč!

BOLESTIM ZDRAVLJE. SLABOMU JAKOST.

Pakraške kapljice in **slavonska zel**, to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom. ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranijo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistilo kri, pospešujejo prehavo, zganjajo male in velike gliste, odstranijo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled

mrzlice nastajajo. Zdravijo vse boleti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron: zato ne smejo manikati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: **Peter Jurišić, lekarnar v Pakracu št. 103, Slavonija.** — Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzjetjem. 1421 D 10—10

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): **12 stekleničic** (1 ducat) **5 K**, **24 stekleničic** (2 ducata) **8 K 60 v**, **36 stekleničic** (3 ducati) **12 K 40 v**, **48 stekleničic** (4 ducati) **16 K**, **60 stekleničic** (5 ducator) **18 K**. Manj od 12 stekel se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodenju, kateru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolečinah. — Cena je sledeča (franko na vsako pošto): **2 originalni steklenici 3 K 40 v**; **4 originalne steklenice 5 K 80 v**, **6 originalnih steklenic 8 K 20 v**.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročite naravnost od mene pod naslovom:

P. Jurišić, lekarnar v Pakracu 103, Slavonija.

Čitaj! Naroči! Ne bo Ti žal!

Koverta s firmo
in
trgovske račune
priporoča
Katoliška tiskarna.

Josip Janko

urar v Kamniku,
1D (1) Velika ulica

priporoča veliko zalogo žepnih in stenskih ur, budilnic, verižic, prstanov, uhanov, brošev, kakor tudi vsakovrstnih očal, po zelo nizki ceni. Popravila, tudi najtežavnejša, izvršim vestno pod poroštvom.

V najem se dasta
dva mlina

streljaj oddaljena eden od drugega s stanovanjem in zemljiščem za reko 2 krav v vasi Sent Jur, pol ure od Litije.
Natančna pojasnila daje **Františka Simončič** v J. Jurju pri Litiji št. 22. 3 D 3—1

„Amerika“.

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana poštovna pisarna
za
Ameriko

v Ljubljani,
Kolodvorske ulice 41
(18—18) (na dvorišču.) 468 D

„Amerika“.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Prave Roskopf golddouble Savonnet

remont. ure s sidro

so najnovejše Roskopf ure. Te imajo izborno in zajamč. natančno kolesje z dvojnimi pokrivali in s tremi prav močnimi golddouble plašči in avtom. zapiralom. Golddouble je zlata podobna kovina, ki te podobnosti nikdar ne izgubi. Radi krasne opreme te ure splošno občudujejo in jih ni lahko ločiti od pristno zlatih ur.

Cena gl. 4'50

Tej primerna golddouble dvojna verižica za gospe gl. 1'50. Vsaki uri je priloženo 3 letno pisмено jamstvo. Razpošilja le proti povzjetju

Josip Spiering
Dunaj I. Postg. 2. 15.
1905 D 10—8

MASTIN

ali doktor pl. Trnkoczy-jev kranjski prašek za prašiče, pujske, krave, teleta, vole, ovce, perutnino, konje.

Najboljši dodatek krmi, dietetično sredstvo za pitanje. Dobil tisoče zahvalnih pisem. Na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju najvišje medajle. — 1 zavoj velja 50 vinarjev in se dobi pri vseh trgovcih; po pošti po 5 zavojev iz glavne zaloge: Lekarna Trnkoczy, Ljubljana — **Trgovci itd. dobijo 24*9 D 12—2 popust.**

Najboljši in najcenejši **amerikanski motor za bencin**

za kmetijo in obrt, od dve do pet konjskih moči. Jednostaven, zanesljiv, trpežen in popolnoma samodelujoč. **Cena od K 1350 do K 3200.** Vsaki del motorja se lahko zamenja, ter si vsakdo popravila lahko sam 2616 D 26—1 preskrbi. — Dobivajo se najbolje pri

Karol Kauscheka nasl.

Schneider & Verovšek
Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Tudi vsi poljedelski stroji kakor: mlatilnice, slamoreznice, vrtila, čistilnice, mlini za sadje in grozdje, preseje itd. Traverze, cement, štorja, okovi in orodje za vsako obrt.

Ceniki na razpolago.

Ceres

je varstvena znamka za

Ceres-jedilno mast
in
Ceres-sadne soke

Gospodinja, ki hoče pospešiti zdravje svojih, uporablja Ceres-jedilno mast pri peki, praženju in kuhi in postavlja le Ceres-sadne sokove, 1321 D 22-7 kot pijačo na mizo.